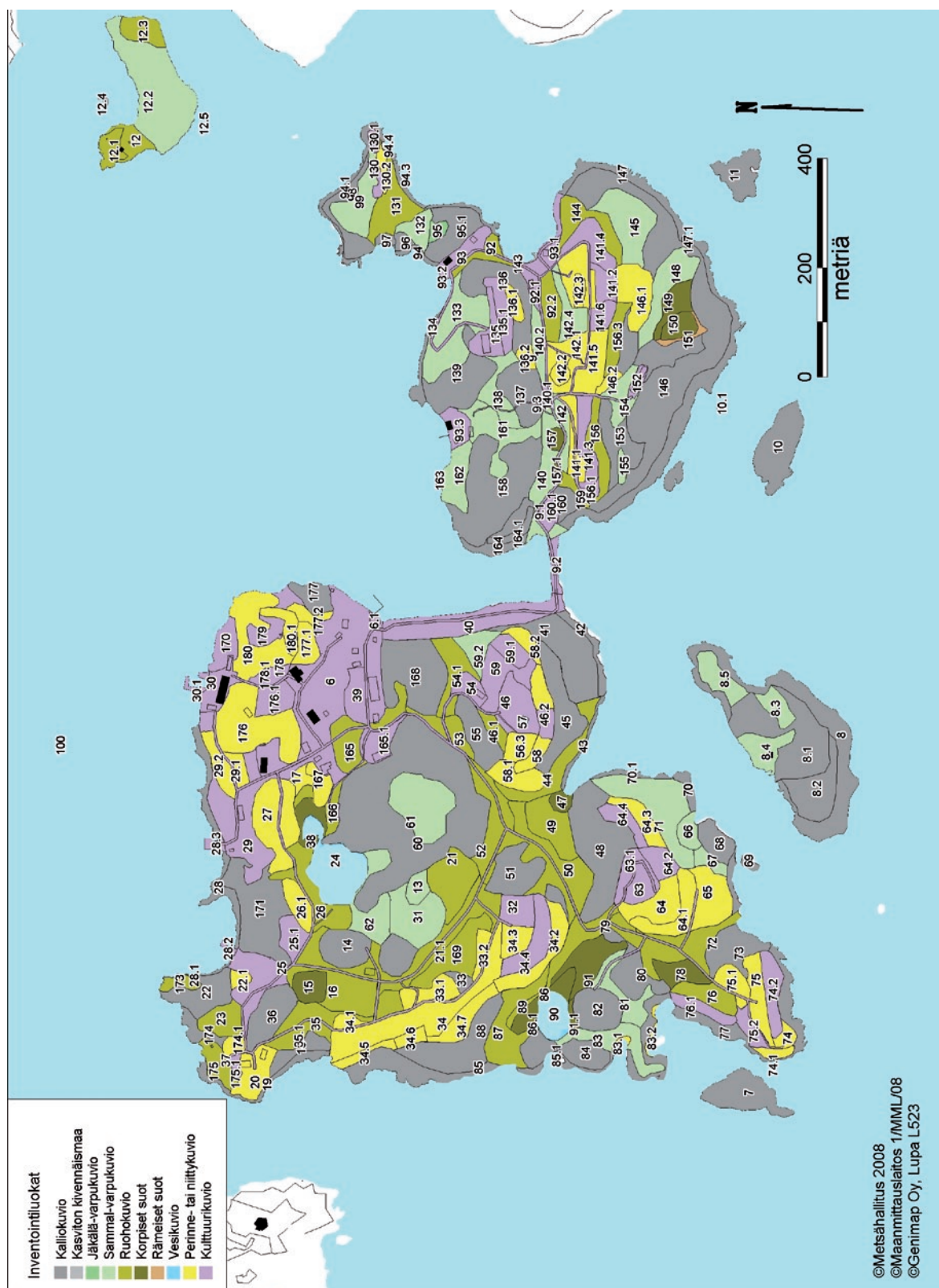

Suunnittelualueen inventointiluokat ja kuvionumerointi

Suunnittelualan putkilokasvit

Lajitiedot perustuvat Arto Kurton ja Leena Helynrannan inventointeihin 1992–2007. Uhanalaisuus Rassin ym. (2001) mukaan tieteellisen nimen perässä: VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä, RT = alueellisesti uhanalainen. Lisäksi uhanalaisuus Helsingissä Kurton (2002) mukaan nimen perässä: Hki CR = äärimmäisen uhanalainen, Hki EN = erittäin uhanalainen, Hki VU = vaarantunut, Hki NT = silmälläpidettävä. Nimistö Hämet-Ahti ym. (1998) mukainen. Suomalaisen nimen perässä kasvin esiintyminen suunnittelualueella: vain V = Vallisaarella, K = Kuninkaansaarella, P = Pukkisaarella, N = Nuottasaarella, Kp = Kukipaasilla, H = Haminasalmenpaasilla, Ks = Kukisalmessa.

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	<i>Asplenium septentrionale</i> , Hki NT	liuskaraunioinen
<i>Achillea millefolium</i>	siankärsämö	<i>Asplenium trichomanes</i> , Hki NT	tummaraunioinen (V,K)
<i>Achillea ptarmica</i>	ojakärsämö	<i>Aster tripolium</i>	meriasteri
<i>Aconitum</i> × <i>stoerkianum</i>	tarhaukonhattu (V)	<i>Athyrium filix-femina</i>	soreahiirenporras
<i>Aegopodium podagraria</i>	vuohenputki	<i>Atriplex littoralis</i>	merimaltsa
<i>Agrostis canina</i>	luhtarölli	<i>Atriplex longipes</i>	suolamaltsa
<i>Agrostis capillaris</i>	nurmirölli	<i>Atriplex patula</i>	kylämaltsa
<i>Agrostis stolonifera</i>	rönsyrölli	<i>Atriplex prostrata</i>	isomaltsa
<i>Agrostis vinealis</i>	jäykkärölli	<i>Avenula pubescens</i>	mäkikaura
<i>Alchemilla acutiloba</i>	piennarpoimulehti	<i>Barbarea stricta</i>	rantakanankaali
<i>Alchemilla filicaulis</i>	punatyvipoimulehti	<i>Barbarea vulgaris</i>	peltokanankaali
<i>Alchemilla glaucescens</i> , Hki VU	harmaapoimulehti (V,K)	<i>Berberis vulgaris</i>	ruostehappomarja (V,P)
<i>Alchemilla micans</i>	silkkipoimulehti	<i>Berteroa incana</i>	harmio
<i>Alchemilla monticola</i>	laidunpoimulehti	<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu
<i>Alchemilla subcrenata</i>	hakamaapoimulehti	<i>Betula pubescens</i>	hieskoivu
<i>Alisma plantago-aquatica</i>	ratamosarpio (V)	<i>Bidens tripartita</i>	tummarusokki
<i>Allium oleraceum</i>	nurmilaukka	<i>Bolboschoenus maritimus</i>	merikaisla (V)
<i>Allium schoenoprasum</i>	ruoholaukka	<i>Botrychium lunaria</i> , NT, Hki NT	ketonoidanlukko (V,K)
<i>Alnus glutinosa</i>	tervaleppä	<i>Brassica napus</i>	lanttu, rapsi (Kp)
<i>Alnus incana</i>	harmaaleppä (V)	<i>Bromus hordeaceus</i>	mäkikattara (V)
<i>Alopecurus arundinaceus</i>	ruokopuntarpää	<i>Bromus inermis</i>	idänkattara (V,K)
<i>Alopecurus geniculatus</i>	polvipuntarpää	<i>Bunias orientalis</i>	idänukonpalko
<i>Alopecurus pratensis</i>	nurmipuntarpää	<i>Cakile maritima</i>	merisinappi (K,N)
<i>Andromeda polifolia</i> , Hki VU	suokukka (K)	<i>Calamagrostis arundinacea</i>	metsäkastikka
<i>Anemone nemorosa</i>	valkovuokko	<i>Calamagrostis canescens</i>	viitakastikka
<i>Angelica archangelica</i> subsp. <i>litoralis</i>	meriputki	<i>Calamagrostis epigejos</i>	hietakastikka
<i>Angelica sylvestris</i>	karhunputki	<i>Calamagrostis purpurea</i>	korpikastikka
<i>Antennaria dioica</i> , Hki NT	ahokissankäpälä (V)	<i>Calamagrostis stricta</i>	luhtakastikka
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	tuoksusimake	<i>Calla palustris</i>	suovehka (V)
<i>Anthriscus sylvestris</i>	koiranputki	<i>Calluna vulgaris</i>	kanerva
<i>Arabidopsis suecica</i>	ruotsinpitkäpalko	<i>Caltha palustris</i>	rentukka
<i>Arabidopsis thaliana</i>	lituruoho	<i>Calystegia sepium</i>	karhunköynnös, isokierto (V)
<i>Arabis glabra</i>	pölkkynuoho	<i>Campanula glomerata</i>	peurankello (V)
<i>Arctium tomentosum</i>	seittitakiainen	<i>Campanula patula</i>	harakankello
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	sianpuolukka (K,P)	<i>Campanula persicifolia</i>	kurjenkello
<i>Arenaria serpyllifolia</i>	mäkiarho	<i>Campanula rotundifolia</i>	kissankello
<i>Arrhenatherum elatius</i>	heinäkaura (V)	<i>Capsella bursa-pastoris</i>	lutukka
<i>Artemia vulgaris</i>	pujo	<i>Cardamine pratensis</i>	luhtalitukka (V)
<i>Artemisia campestris</i>	ketomaruna (V)	<i>Cardaminopsis arenosa</i>	hietapitkäpalko (V)
<i>Asperugo procumbens</i>	terhi (V)	<i>Carduus crispus</i>	kyläkarhiainen

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Carex acuta</i>	viiltosara
<i>Carex aquatilis</i>	vesisara (V)
<i>Carex canescens</i>	harmaasara
<i>Carex cespitosa</i> , Hki VU	mätäsara (V,K)
<i>Carex chordorrhiza</i> , Hki CR	juurtosara (V)
<i>Carex diandra</i> , Hki EN	liereäsara (V)
<i>Carex digitata</i>	sormisara
<i>Carex echinata</i>	tähtisara (V,K)
<i>Carex elongata</i> , Hki NT	pitkäpääsara (V)
<i>Carex glareosa</i> , Hki NT	somersara (V)
<i>Carex lasiocarpa</i> , Hki NT	jouhisara (V,K)
<i>Carex limosa</i> , Hki EN	mutasara (V)
<i>Carex mackenziei</i> , Hki NT	merisara (V)
<i>Carex magellanica</i>	riippasara
<i>Carex nigra</i>	jokapaikansara
<i>Carex ovalis</i>	jänönsara
<i>Carex pallescens</i>	kalvassara
<i>Carex panicea</i> , Hki NT	hirssisara (V)
<i>Carex pilulifera</i>	virnasara (V)
<i>Carex rostrata</i>	pullosara
<i>Carex spicata</i> , Hki NT	hakarasara (V,K)
<i>Carex vesicaria</i>	luhtasara (V)
<i>Carex viridula</i>	hernesara (V,K)
<i>Carum carvi</i>	kumina
<i>Centaurea jacea</i>	ahdekaunokki
<i>Centaurium littorale</i>	isorantasappi (V)
<i>Centaurium pulchellum</i> , Hki NT	pikkurantasappi (V)
<i>Cerastium arvense</i>	ketohärkki (V,K)
<i>Cerastium fontanum</i>	nurmihärkki
<i>Cerastium semidecandrum</i>	mäkihärkki (V,K)
<i>Chelidonium majus</i>	keltamo
<i>Chenopodium album</i>	jauhosavikka
<i>Cicuta virosa</i>	myrkykeiso (V)
<i>Cirsium arvense</i>	pelto-ohdake
<i>Cirsium palustre</i>	suo-ohdake (V)
<i>Cirsium vulgare</i>	piikkiohdake (V)
<i>Conium maculatum</i>	myrkykatko (V)
<i>Convallaria majalis</i>	kielo
<i>Convolvulus arvensis</i>	peltokierto (V)
<i>Corallorhiza trifida</i> , Hki VU	harajuuri (V)
<i>Cornus suecica</i>	ruohokanukka
<i>Corydalis solida</i>	pystykiurunkannus
<i>Cotoneaster integerrimus</i>	kalliotuhkapensas
<i>Crataegus grayana</i>	aitaorapihlaja (V,K)
<i>Crepis tectorum</i>	ketokeltto
<i>Cuscuta europaea</i>	humalanvieras (V)
<i>Cystopteris fragilis</i>	haurasloikko
<i>Dactylis glomerata</i>	koiranheinä

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Dactylorhiza maculata</i>	maariankämmekekä (K)
<i>Danthonia decumbens</i>	hina (V)
<i>Deschampsia cespitosa</i>	nurmilauha
<i>Deschampsia flexuosa</i>	metsälauha
<i>Descurainia sophia</i>	litutilli (V,Kp)
<i>Dianthus deltoides</i> , NT, Hki NT	ketoneilikka (V,K)
<i>Draba incana</i> , Hki NT	harmaakynsimö (P)
<i>Dracocephalum thymiflorum</i> , Hki CR	ketoampiaisyrtti (V)
<i>Drosera rotundifolia</i> , Hki NT	pyöreälehtikiuhokki (V,K)
<i>Dryopteris carthusiana</i>	metsäalvejuuri
<i>Dryopteris cristata</i> , Hki EN	korpiälvejuuri (V)
<i>Dryopteris expansa</i>	isoalvejuuri
<i>Dryopteris filix-mas</i>	kivikkoalvejuuri
<i>Eleocharis mamillata</i>	mutaluikka
<i>Eleocharis palustris</i>	rantaluikka (V)
<i>Eleocharis quinqueflora</i> , Hki NT	jouhiluikka (V)
<i>Eleocharis uniglumis</i>	meriluikka
<i>Elymus caninus</i>	koiranvehnä
<i>Elymus repens</i>	juolavehänä
<i>Empetrum nigrum</i>	variksenmarja
<i>Epilobium adenocaulon</i>	amerikanhorsma
<i>Epilobium angustifolium</i>	maitohorsma
<i>Epilobium ciliatum</i>	vaalea-amerikanhorsma
<i>Epilobium collinum</i>	mäkihorsma
<i>Epilobium hirsutum</i>	karvahorsma (V)
<i>Epilobium montanum</i>	lehtohorsma
<i>Epilobium palustre</i>	suohorsma
<i>Epilobium roseum</i> , Hki NT	rusohorsma (V)
<i>Equisetum arvense</i>	peltokorte
<i>Equisetum fluviatile</i>	järvikorte (V)
<i>Equisetum pratense</i>	lehtokorte (V)
<i>Equisetum sylvaticum</i>	metsäkorte
<i>Erigeron acer</i>	karvaskallioinen
<i>Eriophorum angustifolium</i>	luhtavilla
<i>Eriophorum vaginatum</i>	tupasvilla
<i>Erophila verna</i>	kevätkynsimö
<i>Erysimum strictum</i>	rantaukonnauris
<i>Euphorbia esula</i> , Hki VU	kenttätyräkki (V,K)
<i>Euphrasia nemorosa</i>	tanakkasilmäruoho (V)
<i>Euphrasia stricta</i>	ketosilmäruoho
<i>Fallopia convolvulus</i>	kiertotatar
<i>Fallopia dumetorum</i>	pensaikkotatar
<i>Festuca arundinacea</i>	ruokonata (K)
<i>Festuca trachyphylla</i>	jäykkänata
<i>Festuca ovina</i>	lampaannata
<i>Festuca pratensis</i>	nurminata (V)
<i>Festuca rubra</i>	punanata
<i>Filipendula ulmaria</i>	mesiangervo

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Fragaria moschata</i>	ukkomansikka (V)	<i>Knautia arvensis</i>	ketoruusuruoho
<i>Fragaria vesca</i>	ahomansikka	<i>Lamium album</i>	valkopeippi
<i>Fraxinus excelsior</i>	saarni	<i>Lamium hybridum</i>	liuskaeippi (V)
<i>Gagea minima</i>	pikkukäenrieska (V)	<i>Lamium purpureum</i>	punapeippi (V)
<i>Galeopsis bifida</i>	peltopillike	<i>Lapsana communis</i>	linnunkaali
<i>Galeopsis speciosa</i>	kirjopillike (V)	<i>Lathyrus japonicus</i>	merinätkelmä (V,K,P)
<i>Galeopsis tetrahit</i>	karheapillike (V)	<i>Lathyrus palustris</i>	rantanätkelmä (V)
<i>Galium x pomeranicum</i>	piennarmatara	<i>Lathyrus pratensis</i>	niittynätkelmä
<i>Galium album</i>	paimenmatara	<i>Ledum palustre</i>	suopursu (V,K,P)
<i>Galium aparine</i>	kierumatara	<i>Lemna minor</i>	pikkulimaska (V,P,H)
<i>Galium boreale</i>	ahomatara	<i>Leontodon autumnalis</i>	syysmaitainen
<i>Galium palustre</i>	rantamatara	<i>Lepidium ruderales</i>	pihakrassi (Kp)
<i>Galium trifidum, Hki NT</i>	pikkumatara (V)	<i>Leucanthemum vulgare</i>	päivänkakkara
<i>Galium uliginosum</i>	luhtamatara	<i>Leymus arenarius</i>	rantavehnä
<i>Galium verum, VU, Hki VU</i>	keltamatara	<i>Linaria repens, Hki NT</i>	juovakannusruoho (N)
<i>Geranium robertianum</i>	haisukurjenpolvi	<i>Linaria vulgaris</i>	keltakannusruoho
<i>Geranium sylvaticum</i>	metsäkurjenpolvi	<i>Linnaea borealis</i>	vanamo
<i>Geum rivale</i>	ojakellukka	<i>Listera ovata, Hki VU</i>	soikkokaksikko (V,K)
<i>Geum urbanum</i>	kyläkellukka	<i>Lithospermum arvense, NT, Hki VU</i>	peltorusojuuri (V)
<i>Glaux maritima</i>	merirannikki	<i>Lotus corniculatus</i>	keltamaite
<i>Glyceria fluitans</i>	ojasorsimo (V)	<i>Luzula multiflora</i>	nurmipiippo
<i>Gnaphalium uliginosum</i>	savijäkkärä	<i>Luzula pallescens</i>	kalvaspiippo
<i>Goodyera repens</i>	yövilka (K)	<i>Luzula pilosa</i>	kevätpiippo
<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	metsäimarre	<i>Lycopersicon esculentum</i>	tomaatti (Kp)
<i>Hammarbya paludosa, RT, Hki EN</i>	suovalkuu	<i>Lycopodium annotinum</i>	riidenlieko
<i>Helianthus annuus</i>	isauriongonkukka (V)	<i>Lycopodium clavatum</i>	katinlieko (V,K)
<i>Hieracium umbellatum</i>	sarjakeltano	<i>Lycopus europaeus</i>	rantayrtti (V,N)
<i>Hieracium: sektion Hieracium</i>	salokeltanot (K)	<i>Lysimachia thyrsiflora</i>	terttualpi (V)
<i>Hieracium: sektion Vulgata</i>	ahokeltanot	<i>Lysimachia vulgaris</i>	ranta-alpi
<i>Hierochloa hirta, Hki NT</i>	niittymaarianheinä (V)	<i>Lythrum salicaria</i>	rantakukka
<i>Hippuris vulgaris</i>	lamparevesikuusi (V,K)	<i>Maianthemum bifolium</i>	oravanmarja
<i>Hordeum vulgare</i>	ohra (Kp)	<i>Malus domestica</i>	tarhaomenapuu (V)
<i>Huperzia selago</i>	ketunlieko (V,K)	<i>Matricaria discoidea</i>	pihasaunio
<i>Hypericum maculatum</i>	särmäkuisma	<i>Matteuccia struthiopteris</i>	kotkansiipi (V)
<i>Hypericum perforatum</i>	mäkikuisma	<i>Medicago lupulina</i>	nurmimailanen (V)
<i>Impatiens glandulifera</i>	jättipalsami (V)	<i>Melampyrum pratense</i>	kangasmaitikka
<i>Impatiens parviflora</i>	rikkapalsami (V)	<i>Melampyrum sylvaticum</i>	metsämaitikka
<i>Iris pseudacorus</i>	keltakurjenmiekka (V)	<i>Melica nutans</i>	nuokkuhelmikkä
<i>Isatis tinctoria</i>	morsinko (V)	<i>Menyanthes trifoliata</i>	raate (V,K)
<i>Juncus alpinoarticulatus</i>	rantavihvilä (V)	<i>Moehringia trinervia</i>	lehtoarho
<i>Juncus articulatus</i>	solmuvihvilä	<i>Molinia caerulea</i>	siniheinä
<i>Juncus bufonius</i>	konnanvihvilä	<i>Myosotis arvensis</i>	peltollemikki
<i>Juncus compressus</i>	tannervihvilä	<i>Myosotis ramosissima</i>	mäkilemmikki
<i>Juncus conglomeratus</i>	keräpäävihvilä (V)	<i>Myosotis scorpioides</i>	luhtalemmikki
<i>Juncus effusus</i>	röyhvihvilä	<i>Myosotis stricta</i>	hietalemmikki
<i>Juncus filiformis</i>	jouhivihvilä	<i>Myosotis sylvatica</i>	puistolemmikki (V)
<i>Juncus gerardii</i>	suolavihvilä	<i>Myosurus minimus</i>	hiirenhäntä (V)
<i>Juniperus communis</i>	kataja	<i>Myrica gale, Hki NT</i>	suomyrtti (K)

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Myriophyllum spicatum</i>	tähkä-ärviä (V)
<i>Nymphaea alba</i> subsp. <i>Candida</i> , Hki VU	pohjanlumme (V)
<i>Odontites litoralis</i>	suolasänkiö
<i>Ophioglossum vulgatum</i>	käärmeenkieli (V,K,P)
<i>Orthilia secunda</i>	nuokkotalvikki
<i>Oxalis acetosella</i>	käenkaali, ketunleipä
<i>Paris quadrifolia</i>	sudenmarja
<i>Persicaria amphibia</i>	vesitatar (V,K)
<i>Persicaria hydropiper</i>	katkeratatar (V,P)
<i>Persicaria lapathifolia</i>	ukontatar
<i>Persicaria maculosa</i>	hanhentatar
<i>Persicaria minor</i> , Hki NT	mietotatar (V)
<i>Peucedanum palustre</i>	suoputki
<i>Phalaris arundinacea</i>	ruokohelpi
<i>Phegopteris connectilis</i>	korpi-imarre
<i>Phleum pratense</i>	nurmitähkiö, timotei
<i>Phragmites australis</i>	järviruoko
<i>Picea abies</i>	kuusi
<i>Pilosella officinarum</i>	huopakeltano
<i>Pilosella</i> spp.	harakankeltanot (muut kuin huopakeltano)
<i>Pimpinella saxifraga</i>	ahopukinjuuri
<i>Pinus sylvestris</i>	mänty
<i>Plantago major</i>	piharatamo
<i>Plantago maritima</i>	meriratamo
<i>Platanthera bifolia</i> , Hki VU	valkohedokki (V,K)
<i>Poa angustifolia</i>	hoikkanurmikka
<i>Poa annua</i>	kylänurmikka
<i>Poa compressa</i>	litteänurmikka
<i>Poa nemoralis</i>	lehtonurmikka
<i>Poa palustris</i>	rantanurmikka
<i>Poa pratensis</i>	niittynurmikka
<i>Poa subcaerulea</i>	matalanurmikka
<i>Poa trivialis</i>	karheanurmikka
<i>Polygonatum odoratum</i>	kalliokieli
<i>Polygonum aviculare</i>	pihatatar
<i>Polypodium vulgare</i>	kallioimarre
<i>Populus tremula</i>	haapa
<i>Potamogeton berchtoldii</i>	pikkuvita (V)
<i>Potamogeton filiformis</i>	merivita (Ks)
<i>Potamogeton natans</i>	uistinviita (V)
<i>Potamogeton pectinatus</i>	hapsivita
<i>Potamogeton perfoliatus</i>	ahvenviita
<i>Potentilla anserina</i>	ketohanhikki
<i>Potentilla argentea</i>	hopeahanhikki
<i>Potentilla crantzii</i> , Hki NT	keväthanhikki (V,P)
<i>Potentilla erecta</i>	rätvänä
<i>Potentilla intermedia</i>	huhtahanhikki
<i>Potentilla norvegica</i>	peltolahanhikki (V,K,Kp)

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Potentilla palustris</i>	kurjenjalka
<i>Prunella vulgaris</i>	niittyhumala
<i>Prunus padus</i>	tuomi
<i>Pteridium aquilinum</i>	sananjalka
<i>Puccinellia capillaris</i>	luotosorsimo
<i>Pyrola minor</i>	pikkutalvikki
<i>Pyrola rotundifolia</i>	isotalvikki (V,K)
<i>Quercus robur</i>	tammi
<i>Ranunculus acris</i>	niittyleinikki
<i>Ranunculus auricomus</i> -muotoryhmä	kevätleinikit
<i>Ranunculus cassubicus</i> -muotoryhmä, Hki NT	lehtoleinikit (V)
<i>Ranunculus ficaria</i>	mukulaleinikki (V)
<i>Ranunculus flammula</i>	ojaleinikki (V)
<i>Ranunculus peltatus</i> subsp. <i>baudotii</i>	merisätkin
<i>Ranunculus repens</i>	rönsyleinikki
<i>Ranunculus sceleratus</i>	konnaheinikki (V)
<i>Rhamnus frangula</i>	korpiapaatsama
<i>Rheum x cultorum</i>	raparperi (V)
<i>Rhinanthus minor</i>	pikkulaukku
<i>Rhinanthus serotinus</i>	isolaukku (V)
<i>Ribes alpinum</i>	taikinamarja
<i>Ribes nigrum</i>	mustaherukka
<i>Ribes spicatum</i>	pohjanpunaherukka
<i>Ribes uva-crispa</i>	karviainen
<i>Rorippa amphibia</i> , Hki CR	vesinenätti (V)
<i>Rorippa palustris</i>	rantanenätti
<i>Rosa dumalis</i>	orjanruusu
<i>Rosa glauca</i>	punalehtiruusu
<i>Rosa majalis</i>	metsäruusu (V)
<i>Rosa mollis</i>	iharuusu
<i>Rosa rugosa</i>	kurtturuusu
<i>Rubus chamaemorus</i>	lakka, hilla, muurain (V,P,K)
<i>Rubus idaeus</i>	vadelma
<i>Rubus saxatilis</i>	lillukka
<i>Rumex acetosa</i>	niittysuolaheinä
<i>Rumex acetosella</i>	ahosuolaheinä
<i>Rumex aquaticus</i>	vesihierakka (V,K)
<i>Rumex confertus</i>	idänhierakka (V)
<i>Rumex crispus</i>	poimuhierakka
<i>Rumex longifolius</i>	hevonhierakka
<i>Rumex pseudonatronatus</i>	suomenhierakka (K)
<i>Sagina nodosa</i>	nyylähaarikko
<i>Sagina procumbens</i>	rentohaarikko
<i>Salix aurita</i>	virpapaju
<i>Salix caprea</i>	raita
<i>Salix cinerea</i>	tuhkapaju
<i>Salix myrsinifolia</i>	mustuvapaju
<i>Salix pentandra</i>	halava

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Salix phylicifolia</i>	kiiltopaju	<i>Trifolium hybridum</i>	alsikeapila (V)
<i>Sambucus racemosa</i>	terttuselja	<i>Trifolium medium</i>	metsäapila
<i>Satureja acinos</i> , Hki VU	ketokäenminttu (V)	<i>Trifolium pratense</i>	puna-apila
<i>Schoenoplectus tabernaemontani</i>	sinikaisla	<i>Trifolium repens</i>	valkoapila
<i>Scirpus sylvaticus</i>	korpikaisla	<i>Triglochin maritima</i>	merisuolake
<i>Scleranthus annuus</i>	viherjäsenruoho	<i>Triglochin palustris</i>	hentosuolake (V)
<i>Scrophularia nodosa</i>	syyläjuuri	<i>Tripleurospermum inodorum</i>	peltosaunio
<i>Scutellaria galericulata</i>	luhtavuohennokka	<i>Tripleurospermum maritimum</i>	merisaunio
<i>Sedum acre</i>	keltamaksaruoho	<i>Tussilago farfara</i>	leskenlehti
<i>Sedum hybridum</i>	mongolianmaksaruoho (V)	<i>Typha latifolia</i>	leveäosmankäämi
<i>Sedum telephium</i>	isomaksaruoho	<i>Ulmus glabra</i> , VU	vuorijalava (V)
<i>Senecio sylvaticus</i>	kalliovillakko	<i>Urtica dioica</i>	isonokkonen
<i>Senecio viscosus</i>	tahmavillakko	<i>Utricularia vulgaris</i> , Hki NT	isovesiherne (V,K)
<i>Senecio vulgaris</i>	peltovillakko	<i>Vaccinium myrtillus</i>	mustikka
<i>Silene dioica</i>	puna-ailakki	<i>Vaccinium oxycoccos</i>	isokarpalo (V,P,K)
<i>Silene latifolia</i> subsp. <i>alba</i>	valkoailakki	<i>Vaccinium uliginosum</i>	juolukka
<i>Silene rupestris</i>	kalliokohokki (V,P)	<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	puolukka
<i>Silene vulgaris</i>	nurmikohokki	<i>Valeriana sambucifolia</i>	lehtovirmajuuri
<i>Sisymbrium altissimum</i>	unkarinpernaruoho (V)	<i>Verbascum thapsus</i>	ukontulikukka (V)
<i>Sisymbrium officinale</i>	rohtopernaruoho (V, Kp)	<i>Veronica arvensis</i>	ketotädyke
<i>Solanum dulcamara</i>	punakoiso	<i>Veronica chamaedrys</i>	nurmitädyke
<i>Solidago virgaurea</i>	kultapiisku	<i>Veronica longifolia</i>	rantatädyke
<i>Sonchus arvensis</i>	peltovalvatti	<i>Veronica officinalis</i>	rohtotädyke
<i>Sonchus asper</i>	otavalvatti (K)	<i>Veronica serpyllifolia</i>	orvontädyke
<i>Sorbaria sorbifolia</i>	pihlaja-angervo (V)	<i>Veronica verna</i>	kevättädyke
<i>Sorbus aucuparia</i>	kotipihlaja	<i>Viburnum opulus</i>	koiranheisi
<i>Sorbus intermedia</i>	ruotsinpihlaja (V)	<i>Vicia cracca</i>	hiirenvirna
<i>Sparganium emersum</i>	rantapalpakko (V)	<i>Vicia sativa</i> subsp. <i>nigra</i>	kaitavirna (V)
<i>Sparganium glomeratum</i>	palleropalpakko (V,P)	<i>Vicia sepium</i>	aitovirna
<i>Sparganium natans</i>	pikkupalpakko (V,K)	<i>Vicia tetrasperma</i>	mäkitädyke
<i>Spergula arvensis</i>	peltohatikka (V,P)	<i>Viola arvensis</i>	pelto-orvokki
<i>Spergula morisonii</i>	kalliohatikka (K)	<i>Viola canina</i>	aho-orvokki
<i>Spergularia rubra</i>	punasolmukka (V,K)	<i>Viola palustris</i>	suo-orvokki
<i>Stachys palustris</i>	peltopätkämö	<i>Viola riviniana</i>	metsäorvokki
<i>Stachys sylvatica</i> , Hki VU	lehtopätkämö (V)	<i>Viola tricolor</i>	keto-orvokki
<i>Stellaria graminea</i>	heinätähtimö	<i>Viscaria vulgaris</i>	mäkitervakko
<i>Stellaria holostea</i>	kevättähtimö	<i>Woodsia ilvensis</i>	karvakiviyrtti
<i>Stellaria media</i>	pihatähtimö	<i>Zannichellia major</i>	isohaura (V)
<i>Succisa pratensis</i>	purtojuuri (V,K)	<i>Zannichellia palustris</i>	pikkuhaura
<i>Tanacetum vulgare</i>	pietaryrtti		
<i>Taraxacum</i>	voikukat		
<i>Thalictrum flavum</i>	keltaängelmä		
<i>Thlaspi arvense</i>	peltotaskuruoho		
<i>Thlaspi caerulescens</i>	kevättaskuruoho (V)		
<i>Tilia × vulgaris</i>	puistolehmus (V)		
<i>Tragopogon pratensis</i>	pukinparta (V)		
<i>Trientalis europaea</i>	metsätähti		
<i>Trifolium aureum</i> , NT	kelta-apila (V)		

Suunnittelualueella havaitut perhoset

Lajitiedot perustuvat Ilkka Jalaksen, Päivö Somerman, Pekka Koskisen ja Christer Hublinin perhoshavaintoihin 1960-luvulta alkaen (Somerma ym. 1987, Somerma & Koskinen 1995, Somerma & Koskinen 2008). Lisäksi mukana ovat tiedot *Helsingin uhanalaiset perhoset* -selvityksestä (Sundell ym. 2003) sekä suunnitelman teon yhteydessä tehtyistä maastohavainnoista 2007. Uhanalaisuus Rassin ym. (2001) mukaan tieteellisen nimen perässä: RE = hävinneet, CR = äärimmäisen uhanalaiset, EN = erittäin uhanalaiset, VU = vaarantuneet, NT = silmälläpidettävät, DD = puutteellisesti tunnetut.

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Abraxas grossulariatus</i>	karviaismittari	<i>Amphipoea lucens</i>	suosekoyökkönen
<i>Abraxas sylvatus</i>	laikkumittari	<i>Amphipoea oculatea</i>	kaunosekoyökkönen
<i>Abrostola triplasia</i>	lyijysuomuyökkönen	<i>Amphipyra berbera</i>	hämypensasyökkönen
<i>Achlya flavicornis</i>	kevätvillaselkä	<i>Amphipyra perflua</i>	suruyökkönen
<i>Acleris effractana</i>		<i>Amphipyra pyramidea</i>	hohtopensasyökkönen
<i>Acleris roscidana</i> , NT	jättitalvikääriäinen	<i>Amphipyra tragopoginis</i>	lattayökkönen
<i>Acronicta aceris</i> , DD	vaahterayökkönen	<i>Anaplectoides prasina</i>	sammalmaayökkönen
<i>Acronicta alni</i>	leppäyökkönen	<i>Anarsia lineatella</i> , VU	luumukoi
<i>Acronicta auricoma</i>	silmäiltayökkönen	<i>Ancylis rhenana</i>	
<i>Acronicta euphorbiae</i>	kangasiltayökkönen	<i>Angerona prunaria</i>	luumumittari
<i>Acronicta leporina</i>	jänöyökkönen	<i>Anorthoa munda</i>	
<i>Acronicta megacephala</i>	haapayökkönen	<i>Anthocharis cardamines</i>	auroraperhonen
<i>Acronicta menyanthidis</i>	suoitayökkönen	<i>Anticollis sparsatus</i>	alpimittari
<i>Acronicta psi</i>	nuoliyökkönen	<i>Antitype chi</i>	vaaleakallioyökkönen
<i>Acronicta rumicis</i>	pillkuiltayökkönen	<i>Apamea crenata</i>	kirjolahoyökkönen
<i>Acronicta strigosa</i> , VU	tuomiyökkönen	<i>Apamea furva</i>	nokijuuriyökkönen
<i>Actebia fennica</i>	suomenmaayökkönen	<i>Apamea illyria</i>	lehtijuuriyökkönen
<i>Actinotia polyodon</i>	hammaskuismayökkönen	<i>Apamea lateritia</i>	repyökkönen
<i>Aethalura punctulata</i>	pillkuharmomittari	<i>Apamea lithoxylea</i>	kalvaslahoyökkönen
<i>Aethes triangulana</i>		<i>Apamea monoglypha</i>	isojuuriyökkönen
<i>Agnorisma puniceum</i> , EN	varjomaayökkönen	<i>Apamea oblonga</i>	kiiltojuuriyökkönen
<i>Agonopterix alstroemeriana</i> , VU	katkolattakoi	<i>Apamea ophiogramma</i>	rantajuuriyökkönen
<i>Agriopis aurantiaria</i>	ruskamittari	<i>Apamea remissa</i>	kahtaisuuriyökkönen
<i>Agriphila inquinatellus</i>		<i>Apamea rubirena</i>	sysijuuriyökkönen
<i>Agriphila straminella</i>		<i>Apamea scolopacina</i>	hentojuuriyökkönen
<i>Agrochola circellaris</i>	keltämäkiyökkönen	<i>Apamea sordens</i>	kahuyökkönen
<i>Agrochola helvola</i>	punämäkiyökkönen	<i>Apamea sublustris</i>	ruskolahoyökkönen
<i>Agrochola litura</i>	sinimäkiyökkönen	<i>Apamea unanimis</i>	kosteikkojuuriyökkönen
<i>Agrochola lota</i>	harmaamäkiyökkönen	<i>Apatura ilia</i>	pikkuhäiveperhonen
<i>Agrochola macilenta</i>	säämiskämäkiyökkönen	<i>Apatura iris</i> , NT	häiveperhonen
<i>Agrotis clavis</i>	riipustemaayökkönen	<i>Aphantopus hyperanthus</i>	tesmaperhonen
<i>Agrotis exclamationis</i>	huutomerkkiyökkönen	<i>Aplocera plagiata</i> , VU	mäkiokamittari
<i>Agrotis ipsilon</i>	vaellusmaayökkönen	<i>Aplocera praeformata</i>	iso-okamittari
<i>Agrotis segetum</i>	orasyökkönen	<i>Araschnia levana</i>	karttaperhonen
<i>Agrotis vestigialis</i>	kiilamaayökkönen	<i>Arichanna melanaria</i>	suomittari
<i>Alcis jubatus</i>	naavamittari	<i>Archanara dissoluta</i>	hentoruokoyökkönen
<i>Alcis repandatus</i>	aaltoharmomittari	<i>Arctia caja</i>	isosiiликäs
<i>Allophyes oxyacanthae</i>	orapuhlajayökkönen	<i>Arenostola phragmitidis</i>	pilliyökkönen
<i>Ammoconia caecimacula</i>	tervakkoyökkönen	<i>Argynnis paphia</i>	keisarinviitta
<i>Amphipoea crinanensis</i> , VU	tummasekoyökkönen	<i>Argyresthia conjugella</i>	pihlajanmarjakoi
<i>Amphipoea fucosa</i>	kalvassekoyökkönen	<i>Asthena albulata</i>	pähkinämittari

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Athetis gluteosa</i>	ahdeyökkönen	<i>Catocala sponsa, NT</i>	aaltoritariyökkönen
<i>Athetis lepigone</i>	luotoyökkönen	<i>Celaena haworthii</i>	mustaluhtayökkönen
<i>Atolmis rubricollis</i>	nokisiipi	<i>Celastrina argiolus</i>	paatsamasinisiipi
<i>Autographa bractea</i>	laikkupronssiyökkönen	<i>Cepphis advenaria</i>	pisamamittari
<i>Autographa buraetica</i>		<i>Ceramica pisi</i>	herneen tarhayökkönen
<i>Autographa excelsa</i>	idänpronssiyökkönen	<i>Cerapteryx graminis</i>	niitty-yökkönen
<i>Autographa gamma</i>	gammayökkönen	<i>Cerastis leucographa</i>	rusokevätmaayökkönen
<i>Autographa jota</i>	ruskovaskiyökkönen	<i>Cerastis rubricosa</i>	sinikevätmaayökkönen
<i>Autographa macrogamma</i>	isovaskiyökkönen	<i>Cerura erminea</i>	etelänhaarukkakehrääjä
<i>Autographa mandarina</i>	siperianvaskiyökkönen	<i>Cerura vinula</i>	isohangokas
<i>Autographa pulchrina</i>	kirjovaskiyökkönen	<i>Charissa obscurata</i>	hammasrengasmittari
<i>Axylia putris</i>	rosoyökkönen	<i>Chersotis anderegii</i>	keilamaayökkönen
<i>Bena fagana</i>		<i>Chersotis cuprea</i>	mesimaayökkönen
<i>Biston betularius</i>	koivumittari	<i>Chilodes maritimus</i>	rytiyökkönen
<i>Biston stratarius</i>	tammimittari	<i>Chloroclysta miata</i>	vihervarpumittari
<i>Blepharita amica</i>	jaloruskoyökkönen	<i>Chloroclysta siterata</i>	kaunovarpumittari
<i>Bohemannia pulverosella</i>		<i>Chortodes fluxus</i>	liinahämy-yökkönen
<i>Brachionycha nubeculosa</i>	huhtiyökkönen	<i>Chortodes pygminus</i>	villahämy-yökkönen
<i>Brachylomia viminalis</i>	pajuyökkönen	<i>Chrysoteuchia culmella</i>	viiruheinäkoisa
<i>Bupalus piniarius</i>	mäntymittari	<i>Cidaria fulvata</i>	sitruunamittari
<i>Cabera exanthemata</i>	pajuvalkomittari	<i>Cleora cinctaria</i>	keväharmomittari
<i>Cabera pusaria</i>	leppävalkomittari	<i>Clepsis senecionana</i>	
<i>Calamia tridens, VU</i>	viheryökkönen	<i>Clostera anachoreta</i>	harmopystyperä
<i>Callimorpha dominula</i>	kiiltosiilikäs	<i>Clostera anastomosis</i>	ruskopystyperä
<i>Calliteara pudibunda</i>	villakarvajalka	<i>Clostera curtula</i>	punapystyperä
<i>Callophrys rubi</i>	kangasperhonen	<i>Clostera pigra</i>	pikkupystyperä
<i>Calophasia lunula</i>	kannusruohoyökkönen	<i>Cochylis nana</i>	
<i>Calothysania amata</i>	tammivyömittari	<i>Coenophila subrosea</i>	suomaayökkönen
<i>Colostygia aptata</i>	kalvasmataramittari	<i>Coenonympha pamphilus</i>	keltaniittyperhonen
<i>Colostygia olivata</i>	sammalmataramittari	<i>Coenocalpe lapidata</i>	kivimittari
<i>Colostygia pectinataria</i>	vihermataramittari	<i>Coenotephria ocellata</i>	
<i>Campaea margaritata</i>	kalvasmittari	<i>Coleophora colutella, NT</i>	harjupussikoi
<i>Camptogramma bilineatum</i>	loimumittari	<i>Coleophora nutantella</i>	
<i>Capsula algae</i>	ruskolampiyökkönen	<i>Coleophora serratella</i>	koivupussikoi
<i>Capsula sparganii</i>	pistelampiyökkönen	<i>Colias hyale</i>	vaaleakeltaperhonen
<i>Caradrina albina</i>	sininurmiyökkönen	<i>Colobochyla salicalis</i>	viitayökkönen
<i>Caradrina clavipalpis</i>	huoneyökkönen	<i>Colocasia coryli</i>	pähkinäyökkönen
<i>Caradrina morpheus</i>	ruskonurmiyökkönen	<i>Colotois pennaria</i>	kehrääjämittari
<i>Caradrina selini</i>	harmonurmiyökkönen	<i>Conistra erythrocephala, NT</i>	tammipiiloyökkönen
<i>Carterocephalus silvicola</i>	mustatäplähiipijä	<i>Conistra rubiginea</i>	keltapiiloyökkönen
<i>Catarhoe cuculata</i>	valkovaippamittari	<i>Conistra vaccinii</i>	puolukkapiiloyökkönen
<i>Catarhoe rubidata</i>	punavaippamittari	<i>Coscinia cribraria</i>	nummisiilikäs
<i>Catocala adultera</i>	idänritariyökkönen	<i>Cosmia affinis</i>	kaitapetoyökkönen
<i>Catocala fraxini</i>	siniritariyökkönen	<i>Cosmia pyralina, NT</i>	punapetoyökkönen
<i>Catocala fulminea</i>	keltaritariyökkönen	<i>Cosmia trapezina</i>	keltapetoyökkönen
<i>Catocala nupta</i>	kulmaritariyökkönen	<i>Crambus lathoniellus</i>	
<i>Catocala pacta</i>	pikkuritariyökkönen	<i>Crocallis elinguaris</i>	peltomittari
<i>Catocala promissa, NT</i>	tammiritariyökkönen	<i>Cryphia raptricula</i>	viirujäkäläyökkönen

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Crypsedra gemmea</i>	kirjokallioyökkönen
<i>Cucullia absinthii</i> , VU	malikaapuyökkönen
<i>Cucullia argentea</i> , VU	loistokaapuyökkönen
<i>Cucullia artemisiae</i>	marunankaapuyökkönen
<i>Cucullia gnaphalii</i>	piiskukaapuyökkönen
<i>Cucullia lactucae</i>	savukaapuyökkönen
<i>Cucullia lucifuga</i>	tuhkakaapuyökkönen
<i>Cucullia umbratica</i>	kellertävä kaapuyökkönen
<i>Cybosia mesomella</i>	koisasiipi
<i>Cyclophora albipunctata</i>	koivuvyömittari
<i>Cyclophora pendularia</i>	pajuvyömittari
<i>Cydia medicaginis</i> , CR	mailaskääriäinen
<i>Cynaeda dentalis</i> , EN	neidonkieliköisa
<i>Dasypolia templi</i>	loimuyökkönen
<i>Deilephila porcellus</i>	pikkukiihtäjä
<i>Deileptenia ribeata</i>	kuusikkoharmomittari
<i>Deltote bankiana</i>	oliivikiiltöyökkönen
<i>Deltote uncula</i>	sarakiihtöyökkönen
<i>Depressaria pulcherimella</i> , NT	ketolattakoi
<i>Dentrolimus pini</i>	mäntykehrääjä
<i>Diachrysis chrysitis</i>	messinkiyökkönen
<i>Diacrisia sannio</i>	karhusiilikäs
<i>Diaphora mendica</i>	hukkasiilikäs
<i>Diarsia brunnea</i>	ruskomaayökkönen
<i>Diarsia dahlia</i>	elomaayökkönen
<i>Diarsia mendica</i>	suvimaayökkönen
<i>Diarsia rubi</i>	kosteikkomaayökkönen
<i>Dichinoa aprilina</i>	jäkälätammiyökkönen
<i>Diloba caeruleocephala</i> , NT	sinihuppu
<i>Dipterocome alpium</i>	harjuyökkönen
<i>Discoloxia blomeri</i>	jalavamittari
<i>Drepana curvatula</i>	ruskosirppisiipi
<i>Drepana falcataria</i>	täpläsirppisiipi
<i>Dryobotodes eremita</i>	sammaltammiyökkönen
<i>Dysstroma citrata</i>	syysvarpumittari
<i>Dypterygia scabriuscula</i>	tervayökkönen
<i>Dysstroma latefasciata</i>	laikkuvarpumittari
<i>Dysstroma truncata</i>	kesävarpumittari
<i>Earias clorana</i>	viherkehrääjä
<i>Ebulea crocealis</i> , NT	hirvenjuurikoisa
<i>Ecliptopera capitata</i>	keltaselkämittari
<i>Ecliptopera silaceata</i>	horsmamittari
<i>Ectropis crepuscularia</i>	täpläharmomittari
<i>Eilema complanum</i>	lyijykeltasiipi
<i>Eilema depressum</i>	nahkakeltasiipi
<i>Eilema griseolum</i>	tuhkakeltasiipi
<i>Eilema lurideola</i>	harmokeltasiipi
<i>Eilema lutarellum</i>	pikkukeltasiipi

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Eilema pygmaeolum</i> , NT	kalvaskeltasiipi
<i>Eilema sororculum</i>	kultakeltasiipi
<i>Elachista pollinariella</i>	
<i>Elaphria venustula</i> , NT	koruyökkönen
<i>Electrophaes corylata</i>	kirjomittari
<i>Elophos vittaria</i>	pohjanrengasmittari
<i>Ematurga atomaria</i>	metsämittari
<i>Enargia paleacea</i>	kulmayökkönen
<i>Endromis versicolora</i>	kirjokehrääjä
<i>Ennomos alniarius</i>	leppälovimittari
<i>Ennomos autumnarius</i>	koivulovimittari
<i>Ennomos erosarius</i>	tammilovimittari
<i>Ennomos fuscantarius</i>	saarnilovimittari
<i>Epinotia nisella</i>	
<i>Epinotia tetraquetra</i>	koivusoukkokääriäinen
<i>Epione repandaria</i>	pajukäärömittari
<i>Epione vespertaria</i>	haapakäärömittari
<i>Epipsilia grisescens</i>	hopeamaayökkönen
<i>Epirranthis diversata</i>	toukomittari
<i>Epirrhoe alternata</i>	harmaaraanumittari
<i>Epirrhoe galiata</i>	ruskoraanumittari
<i>Epirrhoe hastulata</i>	pikkuraanumittari
<i>Epirrhoe pupillata</i>	saaristoraanumittari
<i>Epirrhoe rivata</i>	silkkiraanumittari
<i>Epirrhoe tristata</i>	synkkäraanumittari
<i>Epirrita autumnata</i>	tunturimittari
<i>Epirrita dilutata</i>	sumusyysmittari
<i>Erannis defoliaria</i>	pakkasmittari
<i>Erebica ligea</i>	metsänokiperhonen
<i>Euchoeca nebulata</i>	tahramittari
<i>Euclidia glyphica</i>	niittoyökkönen
<i>Eucosma campoliliana</i>	
<i>Eucosma conterminana</i>	
<i>Eugnorisma glareosa</i>	nummimaayökkönen
<i>Eulithis mellinata</i>	viinimarjamittari
<i>Eulithis populata</i>	mustikkamittari
<i>Eulithis prunata</i>	puistomittari
<i>Eulithis pyropata</i> , NT	tulimittari
<i>Eulithis testata</i>	elomittari
<i>Euphyia unangulata</i>	ykskulmamittari
<i>Eupithecia absinthiata</i>	mykeröpikkumittari
<i>Eupithecia assimilata</i>	herukkapikkumittari
<i>Eupithecia bilunulata</i>	kuusenkäpymittari
<i>Eupithecia centaureata</i>	valkopikkumittari
<i>Eupithecia conterminata</i>	kuusipikkumittari
<i>Eupithecia denotata</i>	kellopikkumittari
<i>Eupithecia egenaria</i> , VU	lehmuspikkumittari
<i>Eupithecia exigua</i>	pihlajapikkumittari

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Eupithecia icterata</i>	kärsämöpikkumittari	<i>Gandaritis pyraliata</i>	ketomittari
<i>Eupithecia immundata</i>	usmapikkumittari	<i>Gastropacha populifolia</i>	lehväkehrääjä
<i>Eupithecia indigata</i>	mäntypikkumittari	<i>Geometra papilionaria</i>	isomittari
<i>Eupithecia innotata</i>	soukkopikkumittari	<i>Gluphisia crenata</i>	käärönirkko
<i>Eupithecia intricata</i>	vyöpikkumittari	<i>Glyphipteryx simpliciella</i>	
<i>Eupithecia inturbata</i>	vaahterapikkumittari	<i>Gnophos obfuscatus</i>	isorengasmittari
<i>Eupithecia conterminata</i>	toukopikkumittari	<i>Gonepteryx rhamni</i>	sitruunaperhonen
<i>Eupithecia lariciata</i>	lehtikuusimittari	<i>Gortyna flavago</i>	takiaisyökkönen
<i>Eupithecia linariata</i>	kannusruohomittari	<i>Graphiphora augur</i>	noitayökkönen
<i>Eupithecia ochridata</i>	kalvaspikkumittari	<i>Gymnoscelis rufifasciata</i>	kääpiömittari
<i>Eupithecia nanata</i>	kanervapikkumittari	<i>Hada plebeja</i>	hammaskirjoyökkönen
<i>Eupithecia palustraria</i>	päiväpikkumittari	<i>Hadena albimacula</i>	oliivineilikayökkönen
<i>Eupithecia pimpinellata</i>	pukinjuurimittari	<i>Hadena capsincola</i>	soikioneilikayökkönen
<i>Eupithecia pini</i>	kuusensiemenmittari	<i>Hadena compta, NT</i>	vyöneilikayökkönen
<i>Eupithecia plumbeolata</i>	maitikkapikkumittari	<i>Hadena confusa</i>	kirjoneilikayökkönen
<i>Eupithecia pusillata</i>	katajapikkumittari	<i>Hadena perplexa</i>	pyöröneilikayökkönen
<i>Eupithecia satyrata</i>	harmopikkumittari	<i>Hadula trifolii</i>	savikkayökkönen
<i>Eupithecia selinata</i>	silkkipikkumittari	<i>Habrosyne pyritoides</i>	silkkiwillaselkä
<i>Eupithecia simpliciata</i>	savikkapikkumittari	<i>Hecatera bicolorata</i>	pikkutarhayökkönen
<i>Eupithecia sinuosaria</i>	ruskopikkumittari	<i>Helicoverpa armigera</i>	hukkavaellusyökkönen
<i>Eupithecia subfuscata</i>	mattapikkumittari	<i>Heliothis peltigera</i>	keltavaellusyökkönen
<i>Eupithecia subumbrata</i>	niittypikkumittari	<i>Heliothis virescens, NT</i>	vihervaellusyökkönen
<i>Eupithecia succenturiata</i>	lautumapikkumittari	<i>Helotropha leucostigma</i>	ruskoluhtayökkönen
<i>Eupithecia tantillaria</i>	neulaspikkumittari	<i>Hemithea aestivaria, RE (1968)</i>	lehvämittari
<i>Eupithecia tenuiata</i>	raitapikkumittari	<i>Herminia grisealis</i>	kiilakärsäyökkönen
<i>Eupithecia tripunctaria</i>	pilkkipikkumittari	<i>Herminia tarsipennalis</i>	viirukärsäyökkönen
<i>Eupithecia trisignaria</i>	putkipikkumittari	<i>Heterothesa serraria</i>	sahamittari
<i>Eupithecia valerianata</i>	virtajuurimittari	<i>Hoplodrina blanda</i>	harmosänkiyökkönen
<i>Eupithecia venosata</i>	kohokkipikkumittari	<i>Hoplodrina octogenaria</i>	keltasänkiyökkönen
<i>Eupithecia virgaureata</i>	piiskupikkumittari	<i>Horisme tersata</i>	juomuviurumittari
<i>Eupithecia vulgata</i>	kulmapikkumittari	<i>Horisme vitalbata</i>	luuviurumittari
<i>Euplexia lucipara</i>	laskosyökkönen	<i>Hydraecia micacea</i>	varsiyökkönen
<i>Euproctis similis</i>	kultaperä	<i>Hydraecia nordstroemi</i>	laukkayökkönen
<i>Eupsilia transversa</i>	helmiyökkönen	<i>Hydraecia ultima, DD</i>	hierakkayökkönen
<i>Eurois occultus</i>	iso maayökkönen	<i>Hydrelia flammeolaria</i>	ruosteleppämittari
<i>Eustroma reticulatum</i>	verkkomittari	<i>Hydrelia sylvata</i>	savuleppämittari
<i>Eutrix potatoria</i>	heinänorsu	<i>Hydriomena impluviata</i>	leppäkudomittari
<i>Euxoa crypta</i>		<i>Hydriomena furcata</i>	varpukudomittari
<i>Euxoa nigricans</i>	pikimaayökkönen	<i>Hydriomena ruberata</i>	pajukudomittari
<i>Euxoa obelisca</i>	patsasmaayökkönen	<i>Hylaea fasciaria</i>	havumittari
<i>Euxoa recussa, VU</i>	sahahietayökkönen	<i>Hyles gallii</i>	matarakiitäjä
<i>Euxoa tritici</i>	vehnämaayökkönen	<i>Hypena crassalis</i>	lähdeyökkönen
<i>Euzophera pinguis</i>		<i>Hypena proboscidalis</i>	isonokkayökkönen
<i>Falcaria lacertinaria</i>	nyhäsirppiisiipi	<i>Hypena rostralis</i>	humalayökkönen
<i>Fissipunctia ypsillon</i>	lyijy-yökkönen	<i>Hypercallia citrinalis (VU)</i>	linnunruohokoi
<i>Furcula bicipis</i>	koivuhangokas	<i>Hypomecis punctinalis</i>	rengasharmomittari
<i>Furcula bifida</i>	haapahangokas	<i>Hypomecis roboraria</i>	jättiharmomittari
<i>Furcula furcula</i>	pajuhangokas	<i>Hyppa rectilinea</i>	runkoyökkönen

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Idaea aversata</i>	mutkakulumittari
<i>Idaea biselata</i>	tupsukulmumittari
<i>Idaea dimidiata</i>	varjokulumittari
<i>Idaea emarginata</i>	nyhäkulmumittari
<i>Idaea humiliata</i>	ketokulumittari
<i>Idaea muricata, NT</i>	rämekulumittari
<i>Idaea pallidata</i>	vaaleakulumittari
<i>Idaea seriata</i>	harmokulumittari
<i>Idaea serpentata</i>	serpentiinimittari
<i>Idaea straminata</i>	kaarikulmumittari
<i>Idaea sylvestraria</i>	olkikulmumittari
<i>Incurvaria pectinea</i>	
<i>Ipimorpha contusa, NT</i>	poppelikääröykkönen
<i>Ipimorpha retusa</i>	pajukääröykkönen
<i>Ipimorpha subtusa</i>	haapakääröykkönen
<i>Issoria lathonia, NT</i>	helmihopeatäplä
<i>Itame fulvaria</i>	viitamittari
<i>Itame loricaria</i>	pensasmittari
<i>Itame wauaria</i>	herukkamittari
<i>Jaspidia pygarga</i>	vyökiiltoykkönen
<i>Jodis lactearia</i>	koivulehtomittari
<i>Jodis putata</i>	mustikkalehtomittari
<i>Klimeschiopsis kiningerella, VU</i>	kaitavyökoi
<i>Lacanobia contigua</i>	kirjava tarhayökkönen
<i>Lacanobia oleracea</i>	rantatarhayökkönen
<i>Lacanobia suasa</i>	ruohotarhayökkönen
<i>Lacanobia thalassina</i>	pensastarhayökkönen
<i>Lacanobia w-latinum</i>	suonkeltayökkönen
<i>Lampropteryx otregiata</i>	korpivarjomittari
<i>Lampropteryx suffumata</i>	lehtovarjomittari
<i>Lamprotes c-aureum, DD</i>	kultayökkönen
<i>Laothoe amurensis</i>	haapakiitäjä
<i>Laothoe populi</i>	poppelikiitäjä
<i>Larentia clavaria</i>	malvamittari
<i>Lasiocampa quercus</i>	tammikehrääjä
<i>Lasiocampa trifolii</i>	apilakehrääjä
<i>Lasionycta imbecilla</i>	ruosteyökkönen
<i>Lasionycta proxima</i>	harmaa kirjoyökkönen
<i>Laspeyria flexula</i>	sirppiyökkönen
<i>Leptidea sinapis</i>	virnaperhonen
<i>Leucodonta bicoloria</i>	häivänirkko
<i>Leucoma salicis</i>	valkovillakas
<i>Lithomoia solidaginis</i>	vaippayökkönen
<i>Lithophane consocia</i>	tumma puuyökkönen
<i>Lithophane furcifera</i>	haarukkapuuyökkönen
<i>Lithophane lamda</i>	hankopuuyökkönen
<i>Lithophane ornitopus, NT</i>	vaaleapuuyökkönen
<i>Lithophane semibrunnea</i>	

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Lithophane socia</i>	ruskeapuuyökkönen
<i>Lithosia quadra</i>	isokeltasiipi
<i>Lobophora halterata</i>	harmoliuskamittari
<i>Lobophora sexalata</i>	pikkuliuskamittari
<i>Lomaspilis marginata</i>	reunustäplämittari
<i>Lomographa bimaculata</i>	täplätuomimittari
<i>Lomographa temerata</i>	pistetuomimittari
<i>Luperina testacea</i>	lounaanpeittoykkönen
<i>Luperina zollikoferi</i>	kaakonpeittoykkönen
<i>Lycaena hippothoe</i>	ketokultasiipi
<i>Lycaena phlaeas</i>	pikkukultasiipi
<i>Lycaena virgaureae</i>	loistokultasiipi
<i>Lycia hirtaria</i>	käherämittari
<i>Lycophotia porphyrea</i>	kanervamaayökkönen
<i>Lygephila craccae</i>	sinivirnayökkönen
<i>Lygephila pastinum</i>	hakasvirnayökkönen
<i>Lygephila viciae, VU</i>	sumuvirnayökkönen
<i>Lymantria monacha</i>	havununna
<i>Lythria purpuraria</i>	
<i>Lythria rotaria</i>	punemittari
<i>Macdunnoughia confusa</i>	pisarametalliyökkönen
<i>Macrochilo cribrumalis</i>	luhtakärsäykkönen
<i>Macrochilo tentacularia</i>	kasteyökkönen
<i>Macroglossum stellatarum</i>	etelänpäiväkiitäjä
<i>Macrothylacia rubi</i>	heinähukka
<i>Malacosoma castrense</i>	niittyrengaskehrääjä
<i>Mamestra brassicae</i>	kaalin tarhayökkönen
<i>Maniola jurtina</i>	tummahäränsilmä
<i>Melanchra persicariae</i>	täplätarhayökkönen
<i>Mesapamea secalella</i>	
<i>Mesapamea secalis</i>	valkotähkäykkönen
<i>Mesogona oxalina</i>	kolmioykkönen
<i>Mesoleuca albicillata</i>	vattumittari
<i>Mesoligia furuncula</i>	pikkukorsiyökkönen
<i>Mesoligia literosa</i>	punakorsiyökkönen
<i>Metzneria neuropterella, NT</i>	isomykeröko
<i>Miltochrista miniata</i>	ruususiipi
<i>Mimas tiliae</i>	lehmuskiitäjä
<i>Mniotype adusta</i>	suviruskoyökkönen
<i>Mniotype satura</i>	syysruskoyökkönen
<i>Myelois circumvolutus, NT</i>	pilkkukoisa
<i>Mythimna comma</i>	juomuolkiykkönen
<i>Mythimna conigera</i>	kulmaolkiykkönen
<i>Mythimna ferrago</i>	ruosteolkiykkönen
<i>Mythimna impura</i>	samea olkiykkönen
<i>Mythimna obsoleta</i>	luhtaolkiykkönen
<i>Mythimna pallens</i>	vaalea olkiykkönen
<i>Mythimna pudorina</i>	ruso-olkiykkönen

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Mythimna straminea</i>	ruoko-olkiiyökkönen	<i>Orthosia gothica</i>	tunnusraitayökkönen
<i>Mythimna turca</i>	jättiolkiyökkönen	<i>Orthosia gracilis</i>	kalpea raitayökkönen
<i>Naenia typica</i>	ehtooyökkönen	<i>Orthosia incerta</i>	muunteleva raitayökkönen
<i>Nemapogon cloacellus</i>	ruskosienikoi	<i>Orthosia opima</i>	sinertävä raitayökkönen
<i>Noctua chardinyi</i>	pikkumorsiusyökkönen	<i>Orthosia populeti</i>	haavan raitayökkönen
<i>Noctua comes</i>	pilkuton morsiusyökkönen	<i>Ourapteryx sambucaria</i>	ritarimittari
<i>Noctua fimbriata</i>	lounaan morsiusyökkönen	<i>Pabulatrix pabulatricula, NT</i>	kirjojuuriyökkönen
<i>Noctua interposita</i>		<i>Pachetra sagittigera</i>	sahayökkönen
<i>Noctua janthe</i>	hammasmorsiusyökkönen	<i>Panolis flammea</i>	mänty-yökkönen
<i>Noctua orbona</i>	pikkumorsiusyökkönen	<i>Papestra biren</i>	tuhkatarhayökkönen
<i>Noctua pronuba</i>	iso morsiusyökkönen	<i>Paracolax tristalis</i>	ruskokärsäyökkönen
<i>Nola aerugula</i>	rämevenhokas	<i>Paradarisa consonaria</i>	laikkuharmomittari
<i>Nola cucullatella</i>	tuomivenhokas	<i>Parascotia fuliginaria</i>	sieniyökkönen
<i>Nola confusalis</i>	leppävenhokas	<i>Parastichtis suspecta</i>	usvayökkönen
<i>Nola karelica, NT</i>	suovenhokas	<i>Pasiphila chloerata</i>	tuomivähämättari
<i>Nonagria typhae</i>	osmankäämiyökkönen	<i>Pasiphila debiliata</i>	mustikkavähämättari
<i>Notocelia cynosbatella</i>		<i>Pasiphila rectangulata</i>	omenavähämättari
<i>Notocelia roborana</i>		<i>Pediasia fascelinella</i>	
<i>Notodonta dromedarius</i>	kyttyränirkko	<i>Pelurga comitata</i>	savikkamittari
<i>Notodonta torva</i>	harmonirkko	<i>Pelosia muscerda</i>	pistesiiپی, tuhkasiipi
<i>Notodonta tritophus</i>	haapanirkko	<i>Peridroma saucia</i>	helmiäismaayökkönen
<i>Notodonta ziczac</i>	pajunirkko	<i>Perizoma affinitatum</i>	ailakkimittari
<i>Nudaria mundana</i>	kalvosiipi	<i>Perizoma albulatum</i>	laukkumittari
<i>Nycteola asiatica</i>	poppelilaahusyökkönen	<i>Perizoma alchemillatum</i>	pillikemittari
<i>Nycteola degenerana</i>	pajulaahusyökkönen	<i>Perizoma bifaciatum</i>	juomunauhamittari
<i>Nycteola revayana, NT</i>	tammilaahusyökkönen	<i>Perizoma blandiatum</i>	ahonauhamittari
<i>Nymphalis antiopa</i>	suruvaippa	<i>Perizoma didymatum</i>	täplänauhamittari
<i>Nymphalis io</i>	neitoperhonen	<i>Perizoma flavofasciatum</i>	keltanauhamittari
<i>Nymphalis polychloros</i>	kirsikkaperhonen	<i>Perizoma hydratum</i>	tervakkomittari
<i>Nymphalis urticae</i>	nokkosperhonen	<i>Perizoma parallelolineatum</i>	tasanaauhamittari
<i>Ochlodes venata</i>	piipopaksupää	<i>Perizoma sagittatum</i>	nuolimittari
<i>Ochropacha duplaris</i>	pikkuvillaselkä	<i>Perizoma taeniatum</i>	ruskonauhamittari
<i>Ochropleura plecta</i>	pikkumaayökkönen	<i>Petrophora chlorosata</i>	sananjalkamittari
<i>Ochropleura praecox</i>	vihermaayökkönen	<i>Phalera bucephala</i>	härkäpää
<i>Odezia atrata</i>	nokimittari	<i>Pheosia gnoma</i>	koivuposliinikas
<i>Odontopera bidentata</i>	hammasmittari	<i>Pheosia tremula</i>	haapaposliinikas
<i>Odontesia carmelita</i>	toukonirkko	<i>Phibalapteryx virgata, VU</i>	hietamittari
<i>Odontesia sieversi</i>	huhtinirkko	<i>Phigaria pilosaria</i>	sulkamittari
<i>Oligia strigilis</i>	hammaskorsiyökkönen	<i>Philereme transversata, VU</i>	ruskopaatsamamittari
<i>Operophtera brumata</i>	hallamittari	<i>Phlogophora meticulosa</i>	hammasyökkönen
<i>Operophtera fagata</i>	lumimittari	<i>Photedes minima</i>	mätäsyökkönen
<i>Opigena polygona, NT</i>	kirjomaayökkönen	<i>Phragmatobia fuliginosa</i>	ruostesiipi
<i>Opisthograptis luteolata</i>	keltamittari	<i>Phyllonorycter platanoideus</i>	
<i>Orgyia antiqua</i>	täplätupsukas	<i>Pieris brassicae</i>	kaaliperhonen
<i>Orthonama obstipatum</i>	vaellusmittari	<i>Pieris napi</i>	lanttuperhonen
<i>Orthonama vittatum</i>	luhtamittari	<i>Pieris rapae</i>	naurisperhonen
<i>Orthosia cerasi</i>	tammiraitayökkönen	<i>Plagodis dolabraria</i>	soukkomittari
<i>Orthosia cruda</i>	pikkuraitayökkönen	<i>Plagodis pulveraria</i>	ruostemittari

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Platyperigea montana</i>	sininurmiyökkönen
<i>Plebejus argus</i>	kangassinisiipi
<i>Plemyria rubiginata</i>	kaksivärimittari
<i>Plusia festucae</i>	isotinayökkönen
<i>Plusia putnami</i>	pikkutinayökkönen
<i>Plutella xylostella</i>	kaalikoi
<i>Poecilocampa populi</i>	hallakehrääjä
<i>Polia bombycina</i>	punakehnäyökkönen
<i>Polia hepatica</i>	homekehnäyökkönen
<i>Polia nebulosa</i>	sumukehnäyökkönen
<i>Polychrysia moneta</i>	rahayökkönen
<i>Polygonia c-album</i>	herukkaperhonen
<i>Polymixis polymita</i>	viherkallioyökkönen
<i>Polyommatus amandus</i>	hopeasinisiipi
<i>Polyommatus icarus</i>	hohtosinisiipi
<i>Polypogon strigilatus</i>	hapsiyökkönen
<i>Prays ruficeps</i>	
<i>Protolampra sobrina</i>	kehnämaayökkönen
<i>Pseudeustrotia candidula</i>	rusokiiltoyökkönen
<i>Psyche casta</i>	pienisavupussikas
<i>Psyche crassiorella</i>	isosavupussikas
<i>Pterostoma palpinum</i>	kärsänirkko
<i>Ptilodon capucinus</i>	nyhäsiipi
<i>Ptilophora plumigera</i>	sulkanirkko, sulkakehrääjä
<i>Pygaera timon</i>	idänpystyperä
<i>Pyrrhia umbra</i>	keltajaloyökkönen
<i>Rheumaptera cervinalis</i>	happomarjamittari
<i>Rheumaptera hastata</i>	keihäsmittari
<i>Rheumaptera undulata</i>	aaltomittari
<i>Rhizedra lutosa</i>	isokalvakkayökkönen
<i>Rivula sericealis</i>	puroyökkönen
<i>Rusina ferruginea</i>	varjoyökkönen
<i>Scardia boletella</i>	jättikääpäkoi
<i>Schrankia costaestrigalis</i>	koisayökkönen
<i>Sciota fumella, NT</i>	pajukkokoisa
<i>Scoliopteryx libatrix</i>	liuskayökkönen
<i>Scoparia basistrigalis</i>	
<i>Scopula floslactata</i>	maitolehtimittari
<i>Scopula immorata</i>	viirulehtimittari
<i>Scopula immutata</i>	luhtalehtimittari
<i>Scopula incanata</i>	harmolehtimittari
<i>Scopula ornata</i>	valkolehtimittari
<i>Scopula rubiginata, VU</i>	rusolehtimittari
<i>Scopula ternata</i>	mustikkalehtimittari
<i>Scopula virgulata</i>	rämelehtimittari
<i>Scotopteryx chenopodiata</i>	pihamittari
<i>Sedina buettneri</i>	pikkukalvakkayökkönen
<i>Selenia dentaria</i>	kakskuumittari

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Selenia lunularia</i>	ykskuumittari
<i>Selenia tetralunaria</i>	nelikuumittari
<i>Semiothisa alternaria</i>	harmokaarimittari
<i>Semiothisa clathrata</i>	ruutumittari
<i>Semiothisa liturata</i>	mäntykaarimittari
<i>Semiothisa notata</i>	ruskokaarimittari
<i>Semiothisa signaria</i>	kuusikaarimittari
<i>Setema cereola</i>	vahakeltasiipi
<i>Setina irrorella</i>	pistesiiipi
<i>Sideridis reticulatus</i>	verkkoyökkönen
<i>Sideridis rivularis</i>	kulmaneilikayökkönen
<i>Simyra albovenosa</i>	rantaheinäyökkönen
<i>Siona lineata</i>	liitumittari
<i>Smerinthus ocellatus</i>	silmäkiitäjä
<i>Spaelotis ravidia, VU</i>	lattamaayökkönen
<i>Spaelotis suecica</i>	ruotsinmaayökkönen
<i>Spargania luctuata</i>	surumittari
<i>Spilarctia luteum</i>	ilvessiilikäs
<i>Spilosoma lubricipedium</i>	tiikerisiilikäs
<i>Sphinx ligustri</i>	syreenikiitäjä
<i>Sphinx pinastri</i>	mäntykiitäjä
<i>Spodoptera exigua</i>	kulkuyökkönen
<i>Standfussiana lucerneae</i>	saaristomaayökkönen
<i>Standfussiana simulans, VU</i>	vajamaayökkönen
<i>Staurophora celsia</i>	jaspisyökkönen
<i>Stauropus fagi</i>	noitanirkko
<i>Stigmella tiliae</i>	
<i>Syncopacma sangiella</i>	
<i>Syngrapha interrogationis</i>	kysymysmerkkiyökkönen
<i>Syngrapha microgamma</i>	keltahopeayökkönen
<i>Talaeporia tubulosa</i>	runkoputkikas
<i>Tethea ocularis</i>	punevillaselkä
<i>Tethea or</i>	harmovillaselkä
<i>Tetheella fluctuosa</i>	koivuivillaselkä
<i>Thalpophila matura, NT</i>	valemorsiusyökkönen
<i>Thetidia smaragdaria</i>	pilkkupussimittari
<i>Thera cognata</i>	rannikkoneulasmittari
<i>Thera firmata</i>	mäntyneulasmittari
<i>Thera juniperata</i>	katajamittari
<i>Thera obeliscata</i>	havuneulasmittari
<i>Thera variata</i>	kuusineulasmittari
<i>Tholera cespitis</i>	musta eloyökkönen
<i>Tholera decimalis</i>	verkkoeLOYökkönen
<i>Thumatha senex</i>	pyörösiipi
<i>Thyatira batis</i>	vadelmavillaselkä
<i>Thymelicus lineola</i>	lauhahiipijä
<i>Tiliacea aurago</i>	vyökeltayökkönen
<i>Tiliacea citrargo</i>	lehmuskeltayökkönen

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Timandra comae</i>	keltasuolaheinämittari
<i>Timandra griseata</i>	harmosuolaheinämittari
<i>Trachea atriplicis</i> , NT	maltsayökkönen
<i>Trichiura crataegi</i>	pihlajakehrääjä
<i>Trichopteryx carpinata</i>	haapamittari
<i>Trichopteryx viretata</i>	viherliuskamittari
<i>Triphosa dubitata</i>	kiiltomittari
<i>Trisateles emortualis</i>	mittariyökkönen
<i>Vanessa atalanta</i>	amiraali
<i>Vanessa cardui</i>	ohdakeperhonen
<i>Venusia cambrica</i>	pihlajamittari
<i>Xanthia gilvago</i> , DD	jalavakeltayökkönen
<i>Xanthia icteritia</i>	vaaleakeltayökkönen
<i>Xanthia togata</i>	huppukeltayökkönen
<i>Xanthorhoe annotinata</i>	metsäkenttämittari
<i>Xanthorhoe biriviata</i>	palsamikenttämittari
<i>Xanthorhoe decoloraria</i>	purppurakenttämittari
<i>Xanthorhoe designata</i>	litukenttämittari
<i>Xanthorhoe ferrugata</i>	ruostekenttämittari
<i>Xanthorhoe fluctuata</i>	laikkukenttämittari
<i>Xanthorhoe montanata</i>	mäkikenttämittari
<i>Xanthorhoe quadrifasciata</i>	juovakenttämittari
<i>Xanthorhoe spadicearia</i>	kirjokenttämittari
<i>Xestia alpicola</i>	puneharmoyökkönen
<i>Xestia ashworthii</i> , NT	sinervä maayökkönen
<i>Xestia baja</i>	pilkkumaayökkönen
<i>Xestia castanea</i>	punamaayökkönen
<i>Xestia collina</i>	juomumaayökkönen
<i>Xestia c-nigrum</i>	kilpimaayökkönen
<i>Xestia sexstrigata</i>	viirumaayökkönen
<i>Xestia speciosa</i>	kirjoharmoyökkönen
<i>Xestia triangulum</i>	kolmiomaayökkönen
<i>Xestia xanthographa</i>	ketomaayökkönen
<i>Xylena exsoleta</i> , NT	harmaahirsiiyökkönen
<i>Xylena vetusta</i>	ruskohirsiiyökkönen
<i>Ypsolopha chazariella</i>	tataarikehrääjäkoi

Suunnittelualueella havaitut linnut

Lajitiedot perustuvat Antti Belowin (2007) linnustoselvitykseen Vallisaassa 2007 hoitosuunnitelman teon yhteydessä. Uhanalaisuus Rassin ym. (2001) mukaan tieteellisen nimen perässä: VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä.

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Branta leucopsis</i>	valkoposkihanhi
<i>Anas penelope</i>	haapana
<i>Anas crecca</i>	tavi
<i>Anas strepera</i>	harmaasorsa
<i>Mergus serrator</i>	tukkakoskelo
<i>Mergus merganser</i>	isokoskelo
<i>Aythya fuligula</i>	tukkasotka
<i>Bucephala clangula</i>	telkkä
<i>Tetrao tetrix, NT</i>	teeri
<i>Scolopax rusticola</i>	lehtokurppa
<i>Actitis hypoleucos</i>	rantasipi
<i>Columba palumbus</i>	sepelkyyhky
<i>Columba oenas</i>	uuttukyyhky
<i>Dendrocopos minor, VU</i>	pikkutikka
<i>Jynx torquilla, VU</i>	käenpiika
<i>Apus apus</i>	tervapääsky
<i>Hirundo rustica</i>	haarapääsky
<i>Delichon urbica</i>	räystäspääsky
<i>Anthus trivialis</i>	metsäkirvinen
<i>Motacilla alba</i>	västäräkki
<i>Turdus merula</i>	mustarastas
<i>Turdus pilaris</i>	räkättirastas
<i>Turdus iliacus</i>	punakylkirastas
<i>Turdus philomelos</i>	laulurastas
<i>Erithacus rubecula</i>	punarinta
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	leppälintu
<i>Oenanthe oenanthe, NT</i>	kivitasku
<i>Luscinia luscinia</i>	satakieli
<i>Sylvia atricapilla</i>	mustapääkerttu

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
<i>Sylvia communis</i>	pensaskerttu
<i>Sylvia curruca</i>	hernekerttu
<i>Sylvia borin</i>	lehtokerttu
<i>Acrocephalus dumetorum</i>	viitakerttunen
<i>Acrocephalus palustris</i>	luhtakerttunen
<i>Hippolais icterina</i>	kultarinta
<i>Phylloscopus trochilus</i>	pajulintu
<i>Phylloscopus collybita, VU</i>	tiltalti
<i>Troglodytes troglodytes</i>	peukaloinen
<i>Prunella modularis</i>	rautiainen
<i>Parus major</i>	talitiainen
<i>Parus caeruleus</i>	sinitiainen
<i>Certhia familiaris</i>	puukiipijä
<i>Muscicapa striata</i>	harmaasieppo
<i>Ficedula hypoleuca</i>	kirjosieppo
<i>Lanius collurio, NT</i>	pikkulepinkäinen
<i>Sturnus vulgaris, NT</i>	kottarainen
<i>Garrulus glandarius</i>	närhi
<i>Pica pica</i>	harakka
<i>Corvus cornix</i>	varis
<i>Fringilla coelebs</i>	peippo
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	punatulkku
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	nokkavarpunen
<i>Carduelis chloris</i>	viherpeippo
<i>Carduelis carduelis</i>	tikli
<i>Carduelis spinus</i>	vihervarpunen
<i>Carduelis cannabina</i>	hemppo
<i>Carpodacus erythrinus</i>	punavarpunen

Suunnittelualueella suunnitelman teon yhteydessä tehtyjen maastoretkien aikana havaitut kovakuoriaiset, luteet, pistiäiset ja kukkakärpäset

Kovakuoriaishavainnot perustuvat suunnitelman teon yhteydessä Seppo Karjalaisen ja pistiäishavainnot Juho Paukkusen tekemiin yhden päivän maastohavaintoihin. Kukkakärpäshavainnot perustuvat Erkki ja Leena Laasosen kahden päivän maastohavaintoihin kesällä 2007. Kaikki lajiryhmät vaativat jatkoinventointeja suunnittelualueella. Uhanalaisuus Rassin ym. (2001) mukaan tieteellisen nimen perässä: NT = silmälläpidettävät.

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
kovakuoriaiset, Coleoptera		<i>Gonioctena pallida</i>	tuomenruskokalvaja
<i>Adalia decempunctata</i>	kymmenpistepirkko	<i>Harpalus tardus</i>	sysiharvekiitäjäinen
<i>Aleochara curtula</i>	isoloisvilistäjä	<i>Hippodamia tredecimpunctata</i>	halmepirkko
<i>Altica chamaenerii</i>	horsmakirppa	<i>Hister unicolor</i>	isoukkotylyppö
<i>Anaspis frontalis</i>	kyläsukkulainen	<i>Hypera suspiciosa</i>	nätkelmäkärsäkäs
<i>Anaspis rufilabris</i>	sukkulaislaji	<i>Liliocercis merdigera</i>	kielokukko
<i>Anaspis thoracica</i>	punaselkäsukkulainen	<i>Magdalis duplicata</i>	pikkupötkykärsäkäs
<i>Anisodactylus binotatus</i>	luhtasyrvekiitäjäinen	<i>Magdalis ruficornis</i>	mustapötkykärsäkäs
<i>Apion curtirostre</i>	suolaheinänirppu	<i>Meligethes aeneus</i>	rapsikuoriainen
<i>Apion marchicum</i>	ahonirppu	<i>Meligethes brunnicornis</i>	teriökiillokaslaji
<i>Athous subfuscus</i>	puikkoseppä	<i>Meligethes coracinus</i>	teriökiillokaslaji
<i>Badister lacertosus</i>	lehtoloimukiitäjäinen	<i>Mycetophagus multipunctatus</i>	kirjokarvasieniäinen
<i>Batophila rubi</i>	vattukirppa	<i>Myrrha octodecimguttata</i>	närepirkko
<i>Bembidion obliquum</i>	pilkkuhyrrä	<i>Myzia oblongoguttata</i>	soikopisarpirkko
<i>Bembidion quadrimaculatum</i>	nelitäplähyrrä	<i>Nitidula bipunctata</i>	täpläveistiäinen
<i>Brachypterus urticae</i>	nokkoskuoriainen	<i>Oedemera femorata</i>	ruskopaksureisi
<i>Byturus ochraceus</i>	kellukkakuoriainen	<i>Oedemera virescens</i>	viherpaksureisi
<i>Cantharis nigricans</i>	havusylkikuoriainen	<i>Opatrum riparium</i>	savipimikkälaji
<i>Ceutorhynchus hampei, NT</i>	tuhkaharmiokärsäkäs	<i>Orchesia fasciata</i>	vyökääpäkeiju
<i>Ceutorhynchus ignitus, NT</i>	siniharmiokärsäkäs	<i>Orchesia micans</i>	tummakääpäkeiju
<i>Ceutorhynchus pallipes</i>	taskuheinäkärsäkäs	<i>Otiorhynchus singularis</i>	erakkokorvakärsäkäs
<i>Ceutorhynchus punctiger</i>	voikukkakärsäkäs	<i>Pelenomus quadrituberculatus</i>	rutakärsäkäslaji
<i>Charopus graminicola</i>	tummaviherikäs	<i>Phyllobius argentatus</i>	viherlehtikärsäkäs
<i>Chrysolina varians</i>	pikkukuismakuoriainen	<i>Phyllobius pomaceus</i>	nokkoslehtikärsäkäs
<i>Chrysomela tremula</i>	rusolehtikuoriainen	<i>Phyllotreta striolata</i>	mutkajuovakirppa
<i>Cionus hortulanus</i>	nokkakyrmikärsäkäs	<i>Phyllotreta undulata</i>	aaltojuovakirppa
<i>Cionus scrophulariae</i>	syyläkyrmikärsäkäs	<i>Poecilus cupreus</i>	vaskisysikiitäjäinen
<i>Coccidula rufa</i>	rusopirkko	<i>Propylea quatuordecimpunctata</i>	ruutupirkko
<i>Coccidula scutellata</i>	rytipirkko	<i>Prosternon tessellatum</i>	hiirakkoseppä
<i>Corticarina fuscula</i>	maastonyhäkäs	<i>Psylliodes napi</i>	nauriskirppa
<i>Cyphon padi</i>	pikkukaavikas	<i>Rhagonycha lignosa</i>	hakasylkikuoriainen
<i>Cytilus sericeus</i>	kirjovihernuppo	<i>Rhinoncus perpendicularis</i>	larvikärsäkäslaji
<i>Dasytes niger</i>	mustatakukas	<i>Sciaphilus asperatus</i>	sukaskeräkärsäkäs
<i>Dasytes plumbeus</i>	hentotakukas	<i>Selatosomus aeneus</i>	metalliseppä
<i>Dolichosoma lineare</i>	tikkukuoriainen	<i>Stenus junco</i>	akkanupiainen
<i>Dorytomus tortrix</i>	sikkonorkkokärsäkäs	<i>Strophosoma capitatum</i>	aitokeräkärsäkäs
<i>Galerucella tenella</i>	mansikkanälvikäs	<i>Tachyporus obtusus</i>	aitovaajakaslaji

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
luteet, <i>Heteroptera</i>	
<i>Acanthosoma haemorrhoidale</i>	tuomilude
<i>Aelia acuminata</i>	täpläkorsilude
<i>Anthocoris confusus</i>	hallavanokkalude
<i>Anthocoris nemorum</i>	lehvänäokkalude
<i>Elasmotethus interstinctus</i>	lehvälude
<i>Liocoris tripustulatus</i>	nokkoslode
<i>Lygus pratensis</i>	ketolude
<i>Megalonotus chiragra</i>	karvamyyrälode
<i>Monalocoris filicis</i>	saniaislode
<i>Neottiglossa pusilla</i>	tylppölode
<i>Scolopostethus decoratus</i>	kanervakirjolode
pistiäiset, <i>Hymenoptera</i>	
<i>Ancistrocerus oviventris</i>	törmäkoloampiainen
<i>Andrena cineraria</i>	hohtomaamehiläinen
<i>Andrena fucata</i>	punikkimaamehiläinen
<i>Andrena haemorrhoa</i>	verimaamehiläinen
<i>Andrena semilaevis</i>	metsämaamehiläinen
<i>Andrena subopaca</i>	piennarmaamehiläinen
<i>Anoplius nigerrimus</i>	kivikkokimopistiäinen
<i>Arge</i> sp.	mailasarvipistiäiset
<i>Bombus lapidarius</i>	kivikkokimalainen
<i>Bombus lucorum</i> coll.	mantukimalaisryhmä
<i>Calameuta filiformis</i>	siimakorsiainen
<i>Crossocerus leucostomus</i>	metsävälmäpistiäinen
<i>Dolichovespula saxonica</i>	räystäsampiainen
<i>Halictus tumulorum</i>	tarhavakomehiläinen
<i>Hoplitis claviventris</i>	keltakannusnäivertäjämehiläinen
<i>Lasioglossum albipes</i>	valkohietamehiläinen
<i>Lasioglossum calceatum</i>	törmähietamehiläinen
<i>Lasioglossum leucopus</i>	hietavihermehiläinen
<i>Lasioglossum rufitarse</i>	metsähietamehiläinen
<i>Megachile alpicola</i>	koloverhoilijamehiläinen
<i>Nysson spinosus</i>	isopiikkikylkipistiäinen
<i>Psithyrus bohemicus</i>	mantuloiskimalainen
<i>Sphecodes geofrellus</i>	vyöverimehiläinen
<i>Tachysphex pompiliiformis</i>	verinopsapistiäinen
<i>Tenthredo campestris</i>	
<i>Tenthredo</i> sp.	lehtipistiäiset
<i>Vespula rufa</i>	puna-ampiainen

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi
kukkakärpäset, <i>Syrphidae</i>	
<i>Cheilosia carbonaria</i>	
<i>Cheilosia gigantea</i>	
<i>Dasysyrphus albobristatus</i>	
<i>Dasysyrphus pinastri</i>	
<i>Dasysyrphus venustus</i>	
<i>Helophilus pendulus</i>	
<i>Meligramma triangulifera</i>	
<i>Pipizella viduata</i>	
<i>Platycheirus scutatus</i>	
<i>Sphaerophoria batava</i>	
<i>Sphaerophoria scripta</i>	
<i>Syrphus ribesii</i>	
<i>Syrphus vitripennis</i>	

Suunnittelualueella hoitosuunnitelman tekoaikaan tiedossa olleet valtakunnallisesti uhanalaiset ja silmälläpidettävät sekä luonto- ja lintudirektiivien kasvi- ja eläinlajit

Uhanalaisuusluokka (UH) Rassin ym. (2001) mukaan: CR = äärimmäisen uhanalainen, EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä, RE = hävinnyt, DD = puutteellisesti tunnettu. Luonto- ja lintudirektiivien lajit: Dir-I liite = luontodirektiivin I liitteen laji, IV = luontodirektiivin IV liitteen laji. Lisäksi taulukossa on esitetty arviot hoitosuunnitelman vaikutuksista kyseisiin lajeihin. Toimenpiteiden vaikutus. + = myönteinen, 0 = ei vaikutusta tai laji ei esiinny toimenpidealueella, - = kielteinen. Osalta lajeista vaikutusarvio puuttuu, näitä ei ole pystytty nykytiedoilla arvioimaan.

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	UH/Dir	Vaikuttava tekijä	Vaikutus
Kasvit				
<i>Botrychium lunaria</i>	ketonoidanlukko	NT	niittyjen hoito, avoimuuden lisääminen	+
<i>Dianthus deltoides</i>	ketoneilikka	NT	niittyjen hoito, avoimuuden lisääminen	+
<i>Galium verum</i>	keltamatara	VU	niittyjen hoito, avoimuuden lisääminen	+
<i>Lithospermum arvense</i>	peltorusojuuri	NT	lisääntyvä avoimuus ja niitto	+
<i>Trifolium aureum</i>	kelta-apila	NT	niittyjen hoito, avoimuuden lisääminen	+
Perhoset				
<i>Acleris roscidana</i>	jättitalvikääriäinen	NT		
<i>Acronicta aceris</i>	vaahterayökkönen	DD	lehtojen ja puistomaisten alueitten säilyttäminen	+/0
<i>Acronicta strigosa</i>	tuomiyökkönen	VU	lehtomaisten metsien ja lehtojen säilyttäminen	+/0
<i>Agnorisma puniceum</i>	varjomaayökkönen	EN	avoimuuden lisääminen (kosteapohjaisissa ympäristöissä)	-/0
<i>Agonopterix alstroemeriana</i>	katkolattakoi	VU	kulttuuriympäristöjen hoito	+/0
<i>Amphipoea crinansensis</i>	tummasekoyökkönen	VU		
<i>Anarsia lineatella</i>	luumukoi	VU	kulttuuriympäristöjen hoito	+
<i>Apatura iris</i>	häiveperhonen	NT	lehtomaisten metsien ja lehtojen säilyttäminen	+/0
<i>Aplocera plagjata</i>	mäkiokamittari	VU	avoimuuden lisääminen, niittyjen hoito	+
<i>Calamia tridens</i>	viheryökkönen	VU	avoimuuden lisääminen, ketojen hoito	+
<i>Catocala promissa</i>	tammiritariyökkönen	NT		
<i>Catocala sponsa</i>	aaltoritariyökkönen	NT		
<i>Coleophora colutella</i>	harjupussikoi	NT	avoimuuden lisääminen, niittyjen ja kallioketojen hoito	+
<i>Conistra erythrocephala</i>	tammipiiloyökkönen	NT		
<i>Cosmia pyralina</i>	punapetoyökkönen	NT	jalojen lehtipuiden kasvuolojen parantaminen	+/0
<i>Cucullia absinthii</i>	malikaapuyökkönen	VU	avoimuuden lisääminen, niittyjen hoito	+
<i>Cucullia argentea</i>	loistokaapuyökkönen	VU	avoimuuden lisääminen, niittyjen hoito	+
<i>Cydia medicaginis</i>	mailaskääriäinen	CR	avoimuuden lisääminen, niittyjen hoito	+
<i>Cynaeda dentalis</i>	neidonkielikoisa	EN	avoimuuden lisääminen	+/0
<i>Depressaria pulcherimella</i>	ketolattakoi	NT	avoimuuden lisääminen, niittyjen hoito	+
<i>Diloba caeruleocephala</i>	sinihuppu	NT	puoliavoimien ympäristöjen lisääminen	+/0
<i>Ebulea crocealis</i>	hirvenjuurikoisa	NT	avoimuuden lisääminen, niittyjen hoito	+
<i>Eilema pygmaeolum</i>	kalvaskeltasiipi	NT	avoimuuden lisääminen, kallioketojen hoito	+
<i>Elaphria venustula</i>	koruyökkönen	NT		
<i>Eulithis pyropata</i>	tulimittari	NT	lehtomaisten metsien ja lehtojen säilyttäminen	+/0
<i>Eupithecia egenaria</i>	lehmuspikkumittari	VU	jalojen lehtipuiden kasvuolojen parantaminen	+
<i>Euxoa recussa</i>	sahahietayökkönen	VU	avoimuuden lisääminen, niittyjen ja kallioketojen hoito	+
<i>Hadena compta</i>	vyöneikkayökkönen	NT	avoimuuden lisääminen, niittyjen hoito	+

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	UH/Dir	Vaikuttava tekijä	Vaikutus
<i>Heliopsis viriplaca</i>	vihervaellusyökkönen	NT	avoimuuden lisääminen, niittyjen hoito	+/0
<i>Hemithea aestivaria</i>	lehvämittari	RE (1968)		
<i>Hydraecia ultima</i>	hierakkayökkönen	DD		
<i>Hypercallia citrinalis</i>	linnunruohokoi	VU	avoimuuden lisääminen, ketojen hoito	+/0
<i>Idaea muricata</i>	rämekulmumittari	NT		
<i>Ipimorpha contusa</i>	poppelikääröyökkönen	NT	lehtomaisten metsien ja lehtojen säilyttäminen	+/0
<i>Issoria lathonia</i>	helmihopeatäplä	NT	avoimuuden lisääminen, niittyjen ja kallioketojen hoito	+
<i>Klimeschiopsis kiningarella</i>	kaitavyökoi	VU	avoimuuden lisääminen, niittyjen ja kallioketojen hoito	+
<i>Lamprotes c-aureum</i>	kultayökkönen	DD	lehtomaisten metsien ja lehtojen säilyttäminen	+/0
<i>Litophane ornitopus</i>	vaaleapuuyökkönen	NT		
<i>Lygephila viciae</i>	sumuvirnayökkönen	VU	avoimuuden lisääminen, niittyjen hoito	+
<i>Metzneria neuropterella</i>	isomykerökoi	NT	avoimuuden lisääminen, niittyjen hoito	+
<i>Myelois circumvolutus</i>	pilkkukoisa	NT	avoimuuden lisääminen	+
<i>Nola karelica</i>	suovenhokas	NT		
<i>Nycteola revayana</i>	tammilaahusyökkönen	NT		
<i>Opigena polygona</i>	kirjomaayökkönen	NT	avoimuuden lisääminen, niittyjen hoito	+
<i>Pabulatrix pabulatricula</i>	kirjojuuriyökkönen	NT		
<i>Phibalapteryx virgata</i>	hietamittari	VU	avoimuuden lisääminen, niittyjen hoito	+
<i>Philereme transversata</i>	ruskopaatsamittari	VU		
<i>Sciota fumella</i>	pajukkoisa	NT		
<i>Scopula rubiginata</i>	rusolehtimittari	VU	avoimuuden lisääminen, niittyjen hoito	+
<i>Spaelotis ravidia</i>	lattamaayökkönen	VU	avoimuuden lisääminen, kallioketojen hoito	+
<i>Standfussiana simulans</i>	vajamaayökkönen	VU	avoimuuden lisääminen, niittyjen hoito	
<i>Thalophila matura</i>	valemorsiusyökkönen	NT	avoimuuden lisääminen, niittyjen ja kallioketojen hoito	+
<i>Trachea atriplicis</i>	maltaasyökkönen	NT	avoimuuden lisääminen, rantaniittyjen hoito	+/0
<i>Xanthia gilvago</i>	jalavakeltayökkönen	DD	jalojen lehtipuiden kasvuolojen parantaminen	+
<i>Xestia ashworthii</i>	sinerväruuniyökkönen	NT	avoimuuden lisääminen, kallioketojen hoito	+
<i>Xylena exsoleta</i>	harmohirsyökkönen	NT	avoimuuden lisääminen	+
Kovakuoriaiset				
<i>Ceutorhynchus hampei</i>	tuhkaharmiokärsäkäs	NT	ravintokasvin kasvuolojen parantaminen niiton avulla	+
<i>Ceutorhynchus ignitus</i>	siniharmiokärsäkäs	NT	ravintokasvin kasvuolojen parantaminen niiton avulla	+
Linnut				
<i>Dendrocopos minor</i>	pikkutikka	VU	luontainen sukkessio	+
<i>Jynx torquilla</i>	käenpiika	VU	luontainen sukkessio	+
<i>Phylloscopus collybita</i>	tiltaltti	VU	luontainen sukkessio	+
<i>Tetrao tetrix</i>	teeri	NT,dir I-liite	lisääntyvä avoimuus ja niitto	+
<i>Lanius collurio</i>	pikkulepinkäinen	NT,dir I-liite	puoliavoimuus (pensaikkojen säilyttäminen)	+
<i>Oenanthe oenanthe</i>	kivitasku	NT,dir I-liite		
<i>Sturnus vulgaris</i>	kottarainen	NT,dir I-liite	lisääntyvä avoimuus ja niitto, lahopuiden lisäys	+
Lepakot				
<i>Eptesicus nilssoni</i>	pohjanlepakko	dir IV-liite	paikoittainen lisääntyvä avoimuus	+
<i>Myotis daubentoni</i>	vesisiippa	dir IV-liite	paikoittainen lisääntyvä avoimuus	+
<i>Myotis sp.</i>	viikisiipat	dir IV-liite	paikoittainen lisääntyvä avoimuus	+
<i>Plecotus auritus</i>	korvayökkö	dir IV-liite	paikoittainen lisääntyvä avoimuus	+
Matelijat				
<i>Natrix natrix</i>	rantakäärme	VU		0

Luonnonhoidollisia toimenpiteitä käsittävät kuviot, yleiskuvaukset ja toimenpideselostukset

Vallisaari (ks. kartta liitteessä 1)

Kuviot 176 (1,38 ha), 180 (1,01 ha)

Edustava laaja kallioketoalue, jonka halki kulkee pohjois–eteläsuuntainen polku. Monipuolinen kasvilajisto, jonka valtalajeja mm. keto-orvokki, ketokeltto, isomaksaruoho ja peltolemmikki. Muita mm. harmio, mäkikaura, mäkilemmikki, mäkiarho, haurasloikko, mäkikuisma, ruoholaukka ja nurmilaukka. Kalliopintojen väliset painanteet ovat rehevöityneet ja korkeakasvuiset. Niillä kasvavat runsaina mm. maitohorsma, koiranputki ja nurmipuntarpää. Kuvion 176 keskellä on tiilirakenteinen kellari.

Poistetaan kalliokedolle levinneet taimet, nuoret puut sekä kuivuuteen kuolleet puut. Poistetaan puusto kellarin ympäriltä. Niitetään säännöllisesti reheviä painanteita.

Kuviot 29.1 (0,16 ha) ja 29.2 (0,32 ha)

Tuoretta niittyä, josta kuvio 29.1 on vanhan rakennuksen perustalla. Monipuolista niittylajistoa.

Molempia alueita niitetään säännöllisesti 1–2 vuoden välein.

Kuviot 177 (0,28 ha) ja 180.1 (0,26 ha)

Hiekkaisella linnoitusvallilla sijaitsee osin melko monipuolinen keto ja sen alapuolinen kallioketo. Kasvilajistoa mm. harmio, kissankello, hopeahanhikki, valkoilakki, lampaannata, ketomaruna, kevättädyke ja huopakeltano. Kalliokedon valtalajeina kasvavat keto-orvokki ja peltolemmikki.

Valli ja piha-alue raivataan puustosta. Ajoittainen niitto olisi suositeltavaa. Kallioketo pidetään avoimena raivaamalla sille levinneet puun taimet.

Kuviot 6 (3,3 ha), 29 (1,34 ha), 165.1 (0,33 ha), 30 (0,38 ha) ja 170 (0,32 ha)

Kulttuurikuviot koillisosan asutulla alueella koostuvat puistomaisista metsiköistä, nurmialueista, vanhoista viljelysmaista ja rakennuksista. Alueella kasvaa paljon kookkaita lehtipuita, lisäksi erilai-

sia koristekasveja ja viljelyjäänteitä. Kuvion 29 länsiosassa on vanha ruutikellari, jonka päälle on levinnyt puustoa, josta osa on kaadettu.

Hoidetaan puistomaisena rakennukset huomioiden. Raivataan aluspuustoa tarvittaessa, esim. jalopuiden kasvuolojen parantamiseksi. Huolehditaan vanhojen koristekasvien kunnosta. Nurmi-alueet ja pihat hoidetaan säännöllisesti. Vanhat viljelysalueet pidetään avoimena ajoittaisen niiton ja puiden raivauksen avulla. Poistetaan puusto ja raivaustähteet ruutikellarin päältä.

Kuviot 176.1 (0,35 ha) ja 178.1 (0,17 ha)

Kulttuurikuvioita koillisosan asutulla alueella, koostuu lähinnä vanhoille rakennusten pohjille kasvaneesta nuoresta puustosta.

Raivataan nuorta puustoa perustusten raunioilta ja avataan maisemaa.

Kuviot 27 (1,01 ha), 167 (0,23 ha), 26.1 (0,31 ha) ja 17 (0,13 ha)

Kallioketoa, paikoin monipuolista lajistoa mm. nurmilaukka, keto-orvokki, ketokeltto, peltolemmikki, mäkilemmikki, isomaksaruoho, keltamaksaruoho, mäkivirvilä, pölkkyruoho, lituruoho, mäkikaura, keltamatarra ja kallioimarre. Kuviot ovat umpeenkasvamassa ja osin rehevöityneet. Tuoreemmilla osilla, kuten kuviolla 17, kasvavat mm. kyläkarhiainen, vadelma, pujo ja koiranputki.

Raivataan puustosta, pidetään avoimena ja niitetään tuoreita painanteita.

Kuviot 174.1 (0,12 ha) ja 22.1 (0,1 ha)

Pienet kallioketokuviot, joista etenkin 174.1 on erittäin monilajinen. Lajistoa mm. nurmilaukka, keto-orvokki, mäkivirvilä, mäkiarho, pukinjuuri, ketokeltto, hietalemmikki, mäkilemmikki, hopeahanhikki, keltamatarra, ahomansikka, ruusu-ruoho, keltamaksaruoho, päivänkakkara, ketomaruna ja kissankello. Rehevimmillä reunoilla kasvavat mm. rohtovirmajuuri, nurmipuntarpää ja vadelma. Reunoilta on levittäytymässä nuorta puustoa.

Pidetään nuori puusto poissa alueelta. Vähennetään karikkeen muodostumista niittämällä etenkin tuoreempia reunaosia. Jos kuviot sisällytetään lammaslaitumeen, tulee seurata, ettei laidunnuksella rehevöitetä pienialaisia kallioketoja.

Kuvio 26 (0,68 ha)

Hakamaista aluetta lammen pohjoispuolella tien molemmilla puolilla, jossa kasvaa mm. valkolehdokki. Kuviolla on vanhoja koivuja ja näiden alle levinnyttä nuorta puustoa.

Säilytetään hakamainen ilme poistamalla nuorta alispuustoa. Avataan hieman näkymää tieltä lammelle.

Kuviot 25 (0,68 ha) ja 25.1 (0,3 ha) ja 23 (0,4 ha)

Kulttuurikuvioita, joilla hyvin rehevä kasvillisuus ja haavikkoo. Kuviolla 25.1 on vanhoja talon ja ulkorakennusten pohjia. Runsaita mm. nokkonen, vuohenputki, vadelma, koiranputki, nurmipuntarpää ja juolavehnä. Jäljellä on joitakin koriste- ja hyötykasveja, kuten balsamipoppeli ja hapankirsikka.

Raivataan avoimemmaksi, poistetaan etenkin nuorempaa puustoa. Kuviolla 23 raivataan nuorta haavikkoo. Kuviot soveltuisivat lammaslaidunnukseen. Aluksi laidunnuspaine saisi olla voimakas, jotta laidunnuksen avulla saataisiin köyhdytettyä alueen ravinteikasta maaperää ja sitä kautta mahdollistuisi monipuolisemman kasvillisuuden kehittyminen alueelle.

Kuvio 20 (0,49 ha)

Kuviolla on luoteiskulman ruutikellarien pihat ja hiekkavallit. Pohjoisemman kellarin päällä on matalakasvuista ketoa, muuten alue on rehevää. Kedon kasvilajistoa ovat mm. huopakeltano, harmio, hopeahanhikki, keltamatara, keto-orvokki, ahosuolaheinä, metsälauha, pukinjuuri, orjanruusu, kissankello, rohtotädyke, mäkikuisma, mäkilemmikki, hietalemmikki ja ahomansikka.

Estetään puuston leviäminen alueelle. Pidetään polku avoimena rantaa kohti. Niitetään rehevää alaosa vuosittain ja tarvittaessa kellarin päällistä. Rajoitetaan tarvittaessa ruusun leviämistä kellarin päällä.

Kuviot 35 (0,3 ha) ja 35.1 (0,54 ha)

Kuvioiden pohjoisosaan on muodostunut tiheää nuorta haavikkoo, ja kuvion 35.1 tietä reunustavalle vallille on kasvanut puustoa. Kuvion 35.1 vallin länsipuolella on pieni koivuvaltainen metsikkö, jossa kasvaa mm. soikkokaksikkoo, hirsisaraa ja rohtovirmajuurta.

Raivataan tietä reunustavan vallin päälle kasvanutta puustoa. Harvennetaan kuvion 35 pohjoisosassa kallon ja tien välissä olevaa haavikkoo, jolloin yläpuolisen kallon päältä avautuu paremmin maisema merelle. Vallin länsipuolinen koivuvaltainen metsikkö jää luonnontilaiseksi.

Kuviot 34 (1,43 ha), 34.1 (0,12 ha), 34.5 (0,17 ha), 34.6 (0,14 ha), 34.7 (0,41 ha), 33.1 (0,36 ha) ja 33.2 (0,16 ha)

Läntisen linnoitusketjun vallien päällä ja pihoilla on ketoja, tuoreempia niitty laikkuja sekä reunojen kallioketoalueita. Alueella on kokonaisuudessaan erittäin monipuolinen kasvilajisto. Kulutukselle alttiina olleet piha-alueet ovat pääosin matalakasvuista ketoa, samoin vallien päällä kasvaa karuimmilla osilla monipuolista ketolajistoa. Lajeja ovat mm. harmio, nurmilaukka, siiankärsä, ketoneilikka, ahosuolaheinä, mäkikaura, ahdekaunokki, iharuusu, mäkikuisma ja ruusuruoho. Ketokasvillisuuden osuus on pienentymässä, vallit ovat osin rehevöityneet ja ruderaattikasvillisuus, mm. idänukonpalko, valkoailakki ja juolavehnä, ovat vallaneet alaa matalalta ketolajistolta. Vallien eteläpuolella kalliokedoilla kasvavat mm. haisukurjenpolvi, ruotsinpitkäpalko, mäkiteravakko, isomaksaruoho ja ukontulikukka. Kuvion 34.2 eteläosassa kiviportaiden itäpuolisella kalliolla kasvaa harvinainen tulokaslaji: ketoampiaisyrtti. Paikalla on tavattu myös silmälläpidettävä peltorusujuuri. Linnoitusalueen sisäpuolella (koilispuolella) monipuolisella kalliokedolla (kuvio 33.1) kasvavat mm. nurmilaukka, mäkiteravakko, ketoneilikka, ahomansikka, rohtotädyke, pölkköruoho, isomaksaruoho, keltamatara, keto-orvokki, ahdekaunokki, valkolehdokki, päivänkakkara, mäkilemmikki, liuskarauniainen, mäkikattara, mäkikaura ja kalliotuhkapensas.

Raivataan pihoille, valleille ja reunaosille levinnyt puusto. Yksittäisiä maisemapuita voi jättää, samoin alueella melko runsaana kasvavaa katajaa, joista osalla on maisemallista merkitystä. Alueen niittyjen ja ketojen niitto 2–3 vuoden välein edesauttaisi monimuotoisen kasvilajiston

säilymistä. Rehevämpiä kohtia on tarpeen näyttää useamminkin. Ellei niittoa pystytä toteuttamaan valleilla laajalti, kannattaisi silti näyttää ainakin niitä rehevöityneitä alueita, jotka uhkaavat laajentua vielä nykyisin matalakasvuiselle ketoalueelle. Rakenteiden korjaustoissa tulee välttää kasvillisuuden liiallista siistimistä rakenteiden päältä, sillä osin myös niillä kasvaa huomattavan monipuolista lajistoa, osin rakenteista liuenneen kalkin vuoksi.

Kuvio 34.4 (0,56 ha)

Korkeimmalla Aleksanterin patterin hiekkavallilla korkeaa ruderaattikasvillisuutta, ja mm. alueen laajin kasvusto idänukonpalkoa. Muuta lajistoa mm. valkoailakki, peltolemmikki, kyläkarhiainen ja peltokorte.

Reuna-alueita ja tasaista päällisosaa voidaan näyttää, jolloin estetään ruderaattikasvillisuuden leviäminen.

Kuviot 34.3 (0,28 ha) ja 32 (0,34 ha)

Aleksanterin patterin piha-alueita, joista itäosa on pahoin umpeenkasvanut. Länsiosa on käytön ja kulutuksen vaikutuksesta pysynyt avoimena ja matalakasvuisena.

Raivataan alueelle levinnyt puusto patterin itäosan pihalta. Pidetään avoimena ja matalakasvuisena näyttämällä 1–2 vuoden välein.

Kuvio 21.1 (0,87 ha)

Kuviolla on vanha lehmuskujanne ja sitä lounaaseen reunustava valli. Kujanteella on paljon kaatuneita tai kaadettuja puita.

Raivataan puustoa vallin päältä, raivauksen vaikutukset kujanteelle tulee arvioida. Raivataan varoen vanhaa kujannetta, raivauksessa tulee huomioida jäävä lahoppuusto, koska sillä elää mm. useita hyönteislajeja. Tarvittaessa kujanteelle asetetaan mieluummin liikkumisrajoituksia kuin tehdään liian voimakkaita raivauksia. Uusien puiden istutusta kaatuneiden tai kaadettujen tilalle voidaan kokeilla, samoin voidaan selvittää kujanteen jatkamista risteykseen kohti itää, jossa ei ole enää jäljellä juurikaan alkuperäistä kujannetta. Lisäysmateriaalin tulee olla peräisin alkuperäisestä kujanteesta.

Kuviot 83.2 (0,05 ha) ja 83.1 (0,04 ha)

Pienet merenrantaniityt, joissa on monipuolinen kasvillisuus. Lajistoa mm. isorantasappi,

pikkurantasappi, käärmeenkieli, rantanätkelmä, purtojuuri, hirssisara, hernesara, keltaängelmä, suolasänkiö, hina, ranta-alpi ja rantakukka.

Hävitetään kurturuus. Raivataan meren tuomat rojut. Estetään umpeenkasvu tarvittaessa raivauksen ja niiton avulla.

Kuviot 74 (0,13 ha), 74.1 (0,12 ha), 74.2 (0,42 ha), 75 (0,44 ha) ja 75.1 (0,29 ha)

Kuviot käsittävät eteläisen patteriston piha-alueita ja vallia. Piha-alueelle on levittäytynyt nuorta puustoa, aluskasvillisuus on lähinnä tuoreen niityn kaltaista, heinittynyttä. Hiekkavalli on etelään pääosin idänukonpalkovaltaista ruderaattikasvillisuutta. Länsipäässä kuitenkin pieni ketolaikku, lajistoa mm. kissankello, ahomansikka, harmio, hopeahanhikki ja mäkikaura. Pienet kallioketo-alueet vallin länsipuolella ja piha-alueen pohjoispuolella, joissa runsaasti mm. keto-orvokkia, ketokelttoa ja haurasloikkaa.

Raivataan alueelle levinnyt puusto. Niitetään ainakin tasaisia osia 2–3 vuoden välein. Estetään ruderaattikasvillisuuden leviäminen näyttämällä reuna-alueita.

Kuviot 75.2 (0,21 ha) ja 76.1 (0,26 ha)

Umpeenkasvanutta linnoitusrakennetta. Vallin päälle ja edustalle on levinnyt runsaasti puustoa, eteläosaltaan lähinnä nuorta haapaa.

Raivataan vallin päälle levinnyt puusto ja eteläosan haavikko. Haavikko kaulataan ennen kaatoa ja huolehditaan raivauksen jälkihoidosta estämällä uudelleenvesoittuminen.

Kuviot 65 (0,66 ha), 64 (0,56 ha), 64.1 (0,51 ha) ja 64.3 (0,33 ha)

Kuvioilla keskisen patteriston hiekkavallia ja alapuolista kallioketoa. Kalliokedon eteläosa on niukkalajinen ja kalliopinnat osittain rikkoutuneet alueen käytön myötä. Länsiosan kallioketo on edustavampi, lajistoa mm. mäkilemmikki, hietalemmikki, keto-orvokki, mäkitervakko, haurasloikko, litteänurmikka ja mäkikaura. Hiekkavalli osin matalakasvuista ketoa, osin rehevämpää, etenkin itäpäästä paikoin ruderaattikasvillisuuden valtaamaa. Ketokasvillisuutta mm. kissankello, ketotädyke, huopakeltano, harmio, ahomansikka ja pukinjuuri. Osin vallilla on rehevempiä kohtia joissa runsaana mm. idänukonpalko. Vallin itäpäässä kasvaa idänkattaraa.

Raivataan alueelle levinnyttä puustoa ja taimia. Vallin eteläreunaan ja sen alle jätetään maisema- ja tuulensuojapuita, mm. suurimmat raidat jätetään. Vallin niittäminen muutaman vuoden välein etenkin rehevämpien osien reunoilta edesauttaisi ketokasvillisuuden säilymistä.

Kuviot 63.1 (0,52 ha), 64.2 (0,28 ha) ja 64.4 (0,26 ha)

Kulttuurikuvioita keskisen patteriston sisäpihalla ja vallilla. Voimakkaasti umpeenkasvanutta, vallin päällä kasvaa mm. suuria mäntyjä ja koivuja. Kuvioilla 64.2 nuori haavikko on levinnyt vallille.

Raivataan vallin päältä nuori haavikko ja rakenteita haittaava puusto. Sisäpihalta raivataan puusto rakenteiden päältä, muilta osin harventaan; reunaosille olisi suotavaa jättää jonkin verran rakenteita haittaamatonta puustoa. Haavat kaulataan ennen kaatoa ja raivauksen jälkeen estetään alueen uudelleenvesoittuminen esimerkiksi niittämällä muutaman vuoden välein.

Kuvio 47 (0,13 ha)

Koostuu merenlahdekkeen rannasta ja tervaleppäluhdasta. Alueella kasvavaa harvinainen vesineähti. Muuta lajistoa ovat mm. keltakurjenmiekka, ratamosarpio, konnanleinikki ja rantayrtti. Vaihetuu ylöspäin saniaisledoksi, jossa kasvaa mm. kotkansiipeä.

Raivataan meren tuomat rojut.

Kuviot 58 (0,42 ha), 58.1 (0,39 ha), 56.3 (0,26 ha) ja 58.2 (0,19 ha)

Kuvioilla on kaakkoisen patteriston piha-alueen ja vallien niittyjä ja alapuolista kallioketoa. Avoimella, jäkäläisellä ja osin kalkkivaikutteisella piha-alueella monipuolista ketolajistoa mm. ketonoidanlukko, ketokäenminttu, keltamatar, mäkikuisma, ahomansikka, keltamaite, huopakeltano, lampaannata, kissankello, harmio, ketoneilikka, karvaskallioinen ja karvakiviyrtti. Piha-alueelta tavattiin 2007 mustasatulamörskyn kaltainen kotelosieni, *Helvella* sp., jonka lajimääritys jäi varmuudella tekemättä. Länsiosan kallioketo osin kalkkivaikutteinen, lajistoa mm. mäkilemmikki, hietalemmikki, keto-orvokki, ketokäenminttu, mäkikuisma, haisukurjenpolvi ja mäkikattara. Vallin itäosa on rehevöitynyt ja osin ruderaattikasvillisuuden valtaama, mm. idänukonpako ja nurmipuntarpää runsaita, keskiosassa kasvaa melko järeäkin puustoa, kuten suuria mäntyjä

ja pihlajia. Itäpuolella vanhempaa umpeenkasvanutta linnoitusvallia ja sen alapuolista kallioketoa, jossa kasvaa mm. kalliotuhkapensas, keto-orvokki, pölkkyruoho, harmio ja sarjakeltano.

Raivataan alueelle levinnyttä nuorta puustoa ja rakenteita haittaavaa vanhempaa puustoa. Mahdollisuuksien mukaan jätetään puustoa, joka ei uhkaa rakenteita, kuten suuria mäntyjä, haarautuneita pihlajia ja alempana vallilla kasvavaa puustoa, kuten tuomia ja vaahteroita. Vallin niittäminen muutaman vuoden välein etenkin rehevämpien osien reunoilta edesauttaisi ketokasvillisuuden säilymistä, niittoon sopivinta on etenkin vallin länsipää. Rakenteiden kunnostustoissa tulee välttää liiallista liikkumista aroilla jäkälä- ja kasvipinnoilla piha-alueen länsipäässä, johon sijoittuu arvokkain kasvillisuus.

Kuviot 46.2 (0,15 ha), 46 (0,58 ha), 59 (0,56 ha), 59.1 (0,25 ha) ja 54.1 (0,24 ha)

Kulttuurikuvioita, jotka ovat pahoin umpeenkasvaneella kaakkoisella linnoitusalueella. Vallin päälle on kuviolla 46.2 levinnyt nuori haavikko. Sisäpiha on metsittynyt, samoin alueen itäosa. Lammen ympäristö on osin läpipääsemätöntä ryteikköä.

Raivataan valleille levinnyt puusto. Haavat kaulataan ennen kaatoa. Huolehditaan raivauksen jälkihoidosta ja estetään vesakoittuminen. Raivataan pihan puolta, kuitenkin niin että lammen ympärillä säilytetään puistomainen ilme suurine koivuineen. Raivataan itäpään linnoituksen rakenteille levinnyt puusto. Harvennetaan puustoa kuviolla 59 ja 54.1. Vallin päällä voidaan raivauksen jälkeisellä niitolla estää vesoittumista ja laajentaa ketokasvillisuudelle sopivaa alaa.

Kuviot 88 (1,15 ha), 71 (1,21 ha) ja 45 (0,89 ha)

Pääosin kalliometsikköä.

Maiseman avaamiseksi voi olla tarpeen poistaa nuorta alikasvospuustoa tai joitakin yksittäisiä puita. Alueilla pyritään lisäämään lahoppuuta jättämällä järeämpi kaadettu puusto lahoppuiksi.

Kuvio 37

Vallisaaren tiestö. Saaren eteläosissa on raivattu viime vuosina tienvarsien puustoa. Raivauksessa ei ole huomioitu maisemallisia tekijöitä ja raivaustähteet on jätetty teiden varsille.

Kuljetaan raivaustähteet pois. Siistitään tarvittaessa raivausjälkiä uusilla kevyillä raivauksilla.

Kuninkaansaari (ks. kartta liitteessä 1)**Kuvio 92.1 (0,21 ha)**

Kuviolla on vanha leipomon perustus ja tietä reunustava puukujanteen pätäk.

Hoidetaan tarvittaessa puukujannetta ja avataan maisemaa raivauksella.

Kuviot 131 (0,65 ha) ja 132 (0,27 ha)

Tiheää metsikköä, jonka läpi kulkee vanhoja tiepohjia. Kuviolla on komeita vanhoja mäntyjä ja joitakin lehtipuita sekä runsaasti nuorta puustoa.

Raivataan tiepohjat näkyviin poistamalla niille kasvanutta pensaikkoa ja puustoa. Lisäksi avataan maisemaa poistamalla alikasvospuustoa etenkin koillispatterin suuntaan. Vanhat, suuret männyt ja koivut jäävät.

Kuviot 130 (0,09 ha) ja 130.2 (0,11 ha)

Koillisosan umpeenkasvanut patteristo, joka on alueen vanhimpia. Piha-alueelle ja hiekkavallille on levinnyt runsaasti puustoa, etenkin mäntyä. Eteläpuolella on pieni kallioketoalue. Kasvilajistoa mm. isomaksaruoho, mäkikuisma, kultapiisku, keto-orvokki, mäkivirvilä, lituruoho, ruotsinpitkäpalko, hopeahanhikki, pölkkyruoho, hietakastikka ja pietaryrtti.

Raivataan patterin piha-alueelta nuori puusto pois. Suurimpia mäntyjä, jotka eivät ole rakenteiden päällä, voidaan osin jättää. Poistetaan puusto vallin päältä ja harvennetaan etelään päin. Raivauksen jälkeen aloitetaan vallin niitto muutaman vuoden välein, mikäli hiekkavalli ei ole rakenteellisesti liian arka niiton aiheuttamalle kulutukselle.

Kuvio 135 (0,35 ha)

Kuviolla on voimakkaasti umpeenkasvanut saaren pohjoinen linnoituspatteristo. Betoniset linnoitteet, puinen varastorakennus ja sen pohjoispuolella mittausasema. Patterin pihalta pohjoista kohti lähtee tie, muutoin rinne on pohjoiseen metsäinen.

Patterin pihalta raivataan pois nuori puusto.

Kuvio 135.1 (0,35 ha)

Kuviolla on pohjoisen patterin hiekkavalli. Hiekkavalli heinittynyttä, lajistoa mm. idänkattara, juolavehnä, paimenmatara, nokkonen, pietaryrtti, harmio, ruusuruoho, ahomansikka, valkoailakki, pölkkyruoho, keto-orvokki ja vadelma, hieman idänukonpalkoa. Rajautuu itään ja etelään niukahkolajiseen kallioketoon ja karuun kalliialueeseen.

Vallin päältä raivataan puusto, voidaan jättää muutamia rakenteita haittaamattomia maisempuita. Vallin etelään viettävään rinteeseen jätetään noin 30 % puustoa, lähinnä suurimmat männyt ja koivut, jos niistä ei aiheudu haittaa rakenteille. Raivauksen jälkeen aloitetaan vallin niitto muutaman vuoden välein, mikäli hiekkavalli ei ole rakenteellisesti liian arka niiton aiheuttamalle kulutukselle.

Kuviot 136 (0,78 ha), 136.1 (0,15 ha) ja 136.2 (0,12 ha)

Pohjoiselta patterilta etelään viettävässä rinteessä on hieman kallioketoa ja laajemmalti karua kalliialuetta. Kasvilajistoa mm. karvakiviyrtti, hopeahanhikki, haisukurjenpolvi, ahosuolaheinä, syyläjuuri, keto-orvokki, mäkikuisma, isomaksaruoho, mäkihorsma ja mäkivirvilä.

Raivataan näkymää pohjoiselta patterilta kohti etelää. Puuston harvennus, kalliokedolle levinneen nuoren puuston ja kuolleiden puiden poisto.

Kuviot 140.1 (0,06 ha) ja 140.2 (0,25 ha)

Kuninkaansaaren läpi kulkevan tien pohjoispuolelle on kasvanut nuorta puustoa, etenkin kuviolle 140.2 nuorta haavikkoa.

Avataan näkymää kohti pohjoista patteria raivaamalla puustoa. Haavat kaulataan ennen kaatoa. Alueella on huolehdittava raivauksen jälkeisestä hoidosta.

Kuvio 141.1 (0,26 ha)

Monilajista, pääosin tuoretta patterin pihaniittyä, jossa on ketomaisia laikkuja. Rajautuu pohjoisessa kivimuuriin, etelässä betonisiin linnoitusbunkkereihin. Vanha tiepohja kulkee alueen poikki. Aiemmin avoimena olleelle alueelle on levinnyt runsaasti nuorta lehtipuustoa. Länsipäässä umpeenkasvaneet kiviportaat johtavat alas kivimuurin reunassa ja ylös hiekkavallin päälle. Kuvion kasvilajistoa ovat mm. ruusuruoho, pukinjuuri,

ahomansikka, mäkikuisma, mäkiarho, paimenmatar, iharuusu, mäkikaura ja useat muut niittylajit. Rehevimmissä kohdissa kasvavat mm. nurmipuntarpää ja koiranheinä. Etenkin kuvion itäpää ja länsipään piha-alue on avointa monilajista niittyä ja ketoa.

Kuviolle levinnyt puusto poistetaan. Raivauksen jälkeen aluetta niitetään ajoittain ja ehkäistään uudelleenvesakoituminen.

Kuviot 141.2 (0,26 ha) ja 141.3 (0,39 ha)

Rehevää, korkeakasvuista ruderaattikasvillisuutta. Lajistoa mm. idänukonpalko, kyläkarhiainen, pietaryrtti, vadelma, juolavehnä ja hietakastikka. Kuvio 141.2 rajautuu idässä ja lännessä valkeille levinneeseen nuoreen haavikkoon. Myös kuvio 141.3 rajautuu lännessä nuoreen haavikkoon. Kuvioden pohjoisreunassa betonirakenteiden päällä kasvaa osin ketolajeja.

Voidaan niittää rehevää kasvillisuutta ja yrittää siten monipuolistaa linnoitusvallien kasvillisuutta. Vallien päälle levinnyt nuori puusto poistetaan.

Kuviot 141.4 (0,43 ha), 141.6 (0,20 ha) ja 156.1 (0,09 ha)

Kuvioilla on hiekkavallille levinnyttä nuorta tiheää haavikkoa. Kenttäkerroksessa ovat runsaita mm. idänukonpalko ja hietakastikka.

Haavat kaulataan ja poistetaan, tarvittaessa kantokäsittely raivauksen jälkeen vesoittumisen ehkäisemiseksi. Raivauksen jälkeisinä vuosina ehkäistään uudelleenvesakoituminen ja niitetään monipuolisemman lajiston aikaansaamiseksi 1–2 vuoden välein. Länsipäässä kuviolla 156.1 raivataan myös kivimuurin reunoille levinnyttä muuta lehtipuustoa ja avataan umpeenkasvaneet portaat.

Kuvio 141.5 (0,43 ha)

Kuviolla on pääosin melko matalakasvuisena säilynyttä ja suhteellisen monilajista linnoitusniittyä. Kasvilajistoa mm. kissankello, harmio, keltamatar, ahomatar, pölkkyruoho ja pietaryrtti.

Länsiosaan, varaston päälle kasvaneet lehtipuut poistetaan. Niitetään muutaman vuoden välein vähintään tasaista vallin päällisosaa ja länsipäätä.

Kuviot 142 (0,21 ha) ja 92.2 (0,38 ha)

Kuvioilla on tien ja eteläpuolisen linnoituksen välissä olevaa metsikköä. Itäosa on tiheämpää, suuria raitoja, vanhoja koivuja ja leppiä sekä nuorta alispuustoa. Tien varressa on vanhoja risukasojia. Länsiosaa on osin harvaa, osin umpeenkasvavaa.

Raivataan osittain, poistetaan alikasvospuustoa. Avataan näkymää etelään linnoitusrakenteille. Hävitetään risukasat tien varresta.

Kuviot 142.1 (0,88 ha) ja 142.4 (0,37 ha)

Kuviolla 142.1 on monilajista patterin piha-alueen niittyä, lähinnä tuoretta niittyä, mutta osin keto- ja kallioketolaikkuja. Itäpää rehevämpi: mm. idänukonpalko, valkoailakki ja maitohorsma runsaita. Lanteen päin kuvio muuttuu hyvin niittymäiseksi ja ketomaista kasvillisuutta on etenkin tiekiveyksen ja reunusmuurin päällä. Kuvio 142.4 on osin puoliavointa umpeenkasvavaa metsikköä, keski-osassa on lähes umpeenkasvanut kohta. Kuvioden niittylajistoa ovat mm. mäkikuisma, harakankello, pukinjuuri, hiirenvirna, keltamatar, kissankello, hopeahanhikki, iharuusu, pikkulaukku, ahokaukonki, jäykkänata, päivänkakkara, mäkilemmikki, ahosuolaheinä, harmaapoimulehti ja ketoneilikka. Pensaista kataja ja orjanruusu ovat runsaita. Länsipäässä tie varastojen edustalla on pengerretty kaarevaan muotoon. heti kaaren itäpuolelta lähtevät hienot kiviportaavat alas kallioon louhitulle varastolle. Kuviot rajautuvat eteläreunassa tiilisiin ja betonisiin linnoitusrakennelmiin ja varastoihin, pohjoisosassa tiehen ja metsikköön.

Raivataan patterin pihalle ja vanhalle tiepohjalle levinnyt nuori lehtipuusto ja männyt; suurimmat männyt ja koivut kuitenkin jäävät, samoin mm. katajat, koiranheidet ja ruusut. Kuviolta 142.4 raivataan puustoa niin, että saadaan yhdistettyä niittykäytävällä kuvion 142.1 itä- ja länsiosat. Niitetään ajoittain ja ehkäistään umpeenkasvu. Vältetään rakenteiden kunnostustöissä kivipintojen liiallista siistimistä.

Kuviot 142.2 (0,16 ha) ja 142.3 (0,12 ha)

Pieniä kallioketoalueita, jotka viettävät loivasti saaren keskipatterilta pohjoiseen. Pensastossa on mm. katajaa ja ruusuja. Kallioketolajistoa mm. haurasloikko, ruotsinpitkäpalko, ruoholaukka, haisukurjenpolvi ja kissankello.

Ehkäistään umpeenkasvu poistamalla kuviolle levinnyt nuori puusto. Tarvittaessa niitetään ajoittain.

Kuvio 146.2 (0,09 ha)

Kuviolla on pieni kallioketo keskipatterin eteläpuolella. Lajistoa mm. hopeahankikki, ketokeltto, mäkihorsma, mäkikuisma, isomaksaruoho ja lituruoho.

Ehkäistään tarvittaessa umpeenkasvu raivamalla kuviolle levittäytyviä puun taimia.

Kuvio 146.1 (0,6 ha)

Kuviolla on tasainen kenttämäinen kallioketo-alue, joka muuttuu etelään viettäväksi kallioksi. Kasvilajisto monipuolinen mm. haurasloikko, punanata, jäykkänata, nurmipiippo, isomaksaruoho, keltamaksaruoho, ahosuolaheinä, pukinjuuri, siankärsämö, keltamatar, mäkikuisma, mäkivirvilä, harmio, pölkkyruoho, ketokeltto, lituruoho, haisukurjenpolvi, karvakiviyrtti, ruotsinpitkäpallo, iharuusu, keto-orvokki ja mäkiarho.

Ehkäistään umpeenkasvu raivaamalla kuolleet nuoret männyt ja alueelle levittäytyvää muuta nuorta puustoa maisemapuut säilyttäen.

Kuviot 156 (0,74 ha) ja 146 (3,94 ha)

Kallioalueita, jotka ovat osin umpeenkasvamassa. Kuvioilla on runsaasti nuorta lehtipuuta ja nuoria mäntyjä, joista osa on kuollut kuivuuteen. Osin kallioketomaisia piirteitä.

Avataan näkymää linnoitusvallilta merelle poistamalla nuorta puustoa ja osa nuoremmista pystyyn kuolleista puista. Vanhat männyt, koivut, kelot ym. maisemapuut jäävät.

Kuviot 156.3 (0,31 ha) ja 144 (0,46 ha)

Metsikköä, jossa kasvaa mm. kookkaita mäntyjä.

Avataan hieman näkymää vallilta merelle poistamalla tarvittaessa yksittäisiä puita.

Kuviot 157 (0,11 ha) ja 157.1 (0,02 ha)

Kuvioilla pusikoituneet makeanveden altaat ja pumppuasema, joka on suojattu erillisellä rakenteella.

Raivataan altaat esiin poistamalla nuori puusto.

Kuviot 160 (0,20 ha) ja 160.1 (0,18 ha)

Kuvioilla on metsikköä, kallioon louhittu varasto ja hieman linnoitusvallia.

Kevyt raivaus, jolla avataan maisemaa ja tuodaan rakenteita esiin.

Kuviot 93 (0,28 ha) ja 93.3 (0,27 ha)

Pihapiiriä pohjoisrannalla.

Hoidetaan pihapiirinä, leikataan nurmialueet tarvittaessa.

Nuottasaari

Kuvio 12.2 (1,9 ha)

Kuviolla on linnoitusvalli.

Raivataan puusto linnoitusrakenteen päältä.

Arto Kurtto

Helsingin yliopisto, Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo

Lausunto 24.8.2007

Helsingin Vallisaaren ja Kuninkaansaaren luontoarvoista, erityisesti kasvistollisesta arvosta

Helsingin Vallisaari ja Kuninkaansaari muodostavat erinomaisen monipuolisen, vaikuttavan ja merkittävän luontokohteen, minkä taustana ovat sekä luontaiset tekijät että ihmisen eriaikaiset vaikutukset. Vaihtelevuuden ja vaikuttavuuden luontaisia syitä ovat varsinkin seuraavat: (1) pienipiirteinen ja jyrkkä topografia korkeine kalliopaljastumineen ja niiden välisine kosteine laaksoineen luovat pienipiirteisen mosaiikkimaisen ympäristökokonaisuuden; (2) saarten pitkät ja mutkaiset rannat, joilla ympäristö vaihtelee meren ankarasti kohtelemista tyrskykallioista suojaisiin kasautumispoukamiin, lisää omalta osaltaan mosaiikkimaisuutta; (3) saarten eteläosia halkoo viljavien kivilajien vyöhyke, joka on erityisesti vaateliaille kalliokasveille mieleen; (4) pihapiirien ja vallitusten ulkopuoliset alueet ovat säilyneet luonnontilassa ja kehittyneet paikoin suorastaan aarniomaisiksi; (5) saarilla on hyvin edustettuna Helsingissä erittäin harvinainen lampiluonto (etenkin Vallisaarenlampi ja upea kluuvityyppinen ”Lummelampi”).

Jo 1700-luvulla alkanut sekä sittemmin Krimin sotaan ja Pietari Suuren merilinnoitusjärjestelmän rakentamiseen liittyen suuresti lisääntynyt linnoittaminen on luonut yhdessä ajoittaisen laiduntamisen kanssa saarille runsaasti rikkaita niitty-yhteisöjä, vallankin eriluonteisia ketoja. Linnoittaminen on myös tuntuvasti lisännyt kallio- ja ketokasvupaikkojen ravinteisuutta. Ihmisen toimien myötä syntyneet kasvillisuustyytit liittyvät saarilla poikkeuksellisen saumattomasti ja tasapainoisesti luontaiseen kasvillisuuteen ja kohottavat vielä tuntuvasti saarten luonnon monimuotoisuutta, myös lukuisten tsaarin armeijan matkassa saapuneiden kasvilajien (osa historiaa!) muodossa.

Elinympäristöjen monimuotoisuus heijastuu saarten huomattavan korkeissa luonnonvaraisten eli ”villien” putkilokasvien (kukkakasvit ja sanikkaiset)

lajiluvuissa: Vallisaarella (76,7 ha) kasvaa 437 lajia ja Kuninkaansaarella (37,2 ha) 328 lajia. Vertailun vuoksi todettakoon joitakin lajilukuja Helsingin muista samojen kokoluokkien saarista: Isosaari (90 ha) 366, Vartiosaari (89 ha) 365, Seurasaari (40,6 ha) 310, Melkki (40,5 ha) 302, Mustikkamaa (37,5 ha) 310, Susisaari (33,5 ha) 310, Kustaanmiekka (33,5 ha) 277, Itä-Villinki (33,3 ha) 280. Vertailupohjaa saa myös siitä, että neliökilometrin (100 ha) kokoisella alueella kasvaa Helsingin mantereella keskimäärin 315 lajia ja enimmillään noin 430 lajia ja että eteläisimmässä Suomessa pääkaupunkiseudun ulkopuolisilla asutuilla seuduilla neliökilometritäiset lajiluvut tapaavat olla luokkaa 240–300 ja vain aniharvoin (parhailla kalkkiseuduilla) nousevat 400:n vaiheille. Keski-Suomessa vastaavat luvut jäävät useimmiten alle 220:n ja pohjoisessa lähes aina välille 85–175.

Vallisaaren ja Kuninkaansaaren lajiluvut ovat hyvin korkeita siitäkin huolimatta, että saarilta puuttuvat viljelys- ja joutomaat, joiden rikkakasviaineksen osuus edellä mainituissa muun eteläisimmän Suomen vertailuluvuissa on usein vallan suuri. Valli- ja Kuninkaansaarella siis nimenomaan metsä-, kosteikko-, merenranta- ja niittykasvien lajiluvut ovat korkeita. Tämän ohella kasviston laadukkuutta osoittaa lukuisten valtakunnallisesti, alueellisesti ja Helsingin puitteissa uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien läsnäolo saarilla. Niinpä Helsingin saarten välisessä vertailussa (Ranta ym. 1999), jossa laskettiin kullekin saarelle kasvilajien harvinaisuuteen pohjautuva tunnusluku (biodiversity score), Vallisaari sijoittui yli 200:n saaren joukossa ensimmäiseksi ja Kuninkaansaari, pienehköstä koostaan huolimatta, sijalle 11. Vallisaari ja Kuninkaansaari nousevat voimallisesti esiin myös samankaltaisissa koko Helsingin kattavissa vertailuissa, mm. harvinaisuusindeksikartassa, Helsingin 100:n harvinaisimman lajin yhteiskartassa ja eri

alueellisilla tasoilla uhanalaisten lajien yhteiskartoissa (Vähä-Piikkiö ym. 2004) sekä erilaisten ympäristöjen kasvilajien yhteiskartoissa (Kurtto ym. 2002; osa kartoista nähtävillä Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen verkkosivuilla).

Vallisaaren ja Kuninkaansaaren merkittävimpiä luontotyyppejä ovat Vallisaaren lounaisosan kluuvityyppinen lampi ympäröivine soineen (viljavia nevoja ja korpia), Vallisaarenlampi (humuspitoinen lampi, sen itäpään hyllyvät luhdat ja sen länsipäästä alkava kosteikkolaakso), kivikkoiset merenrannat, kasvipeitteiset merenrantakalliot, merenrantaniityt, runsaslajiset kuivat niityt, kalkkivaikutteiset kallio-kedot, useiden laaksopainanteiden kosteat lehdot, Vallisaaren etelärannan kausivetinen korpilammikko ja Kuninkaansaaren etelärannan laaksosuo. Myös karujen kallioiden lakiosien kasvillisuus on lajissaan edustavaa mm. kulutukselta täysin säästyneenä. Itse asiassa on kuitenkin vaikeaa ja oikeudetonta erottaa merkittävänä luontotyyppinä vain osia saarista, koska niiden pienipiirteinen mosaiikkimaisuus kokonaisuutena ja monenlaisine vaihtelumuotoineen on sekä helsinkiläisittäin että valtakunnallisesti hyvin harvinaislaatuista, edustavaa ja säilynyttä.

Kaiken kaikkiaan Vallisaari ja Kuninkaansaari muodostavat eittämättä ja tieteellisin menetelmien todetusti hyvin arvokkaan ja ehdottomasti suojelemisen arvoisen luontokokonaisuuden, johon sisältyy myös korkeita kulttuurihistoriallisia arvoja. Suojelu voidaan toteuttaa joko nämä kaksi saarta kattavana tai mieluummin niin, että nämä kaksi saarta yhdessä Santahaminan eteläosien ja muiden sotilassaarten parhaiden luontokohteiden kanssa muodostaisivat erityisesti luontonsa takia suojellun osan kulttuurihistorian ja luonnon kokonaisuudesta, joka ulottuisi Rysäkarista ja Melkistä Isosaareen ja Itä-Villinkiin. Kokonaisuudelle tulee hakea maailmanperintöalueen status jatkeeksi jo tuon statuk-

sen saaneelle Suomenlinnan keskuslinnoitukselle. Tätä puoltaa myös Helsingin edustan merilinnoitusjärjestelmän maailmanlaajuinen ainutlaatuisuus, linnoitusrakennelmien säilyneisyyttä myöten. Edes kokonaisuuden luonnonsuojelualueosien ei tarvitsi olla yleisöltä täysin suljettuja, vaan niihin pääsisi rajoitetusti tutustumaan opastetuilla retkillä ja mahdollisesti omatoimisesikin merkittyjä reittejä pitkin (nykyisin tietysti siinä määrin kuin puolustusvoimain toiminnot saarilla sallivat). Selvää kuitenkin on, että saarten kontrolloimaton laajamittainen virkistyskäyttö ja osittainenkin rakentaminen merkitsisivät erittäin merkittävien luontoarvojen ja kulttuurihistoriallisten arvojen tuhoutumista, kuten mm. Helsingin maalinnoituksessa on jo tapahtunut.

Viitteet:

- Kurtto, A., Hahkala, V. & Helynranta, L. 2002: Helsingin kasviston historialliset ainekset, uhanalaisuus ja elinympäristöt. Teemakartasto. – 246 karttaa selitteineen + 37 taulukkoa tietokantana. Helsingin kaupungin ympäristökeskus. Helsinki
- Ranta, P., Tanskanen, A., Niemelä, J. & Kurtto, A. 1999: Selection of islands for conservation in the urban archipelago of Helsinki, Finland. – *Conserv. Biol.* 13: 1293–1300.
- Vähä-Piikkiö, I., Kurtto, A. & Hahkala, V. 2004: Species number, historical elements and protection of threatened species in the flora of Helsinki, Finland. – *Landscape and Urban Planning* 68: 357–370.

Veli-Pekka Koskinen FK
Päivö Somerma fil.lis.
Suomen Perhostutkijain Seura ry.

HELSINGIN VALLISAAREN JA KUNINKAANSAAREN LUONTOARVOISTA, SUURPERHOSET

Vallisaaren ja Kuninkaansaaren suurperhoslajisto on useita kymmeniä vuosia kestäneissä tutkimuksissa todettu poikkeuksellisen monipuoliseksi, 645 lajia. Yhtä korkeita paikallisia lajimääriä ei Suomesta juuri ole havaittu. Lohjan-Karjalohjan alueelta tunnetaan yhtä suuria lajimääriä, mutta tällöin puhutaan huomattavasti laajemmista tutkimuskohteista.

Erikoiseen lajistoon on löydettävissä useita syitä:

1. Saarien topografia mahdollistaa pienilmastollisesti hyvin vaihtelevia maastokohtia. Kasvillisuus on tästä syystä kehittynyt poikkeukselliseksi, ja useita harvinaisille perhosille välttämättömiä kasvilajeja esiintyy saarilla laajalti.
2. Saarien sotilaskäyttö on pitkälti säästänyt lehtoalueiden metsiä. Puut ovat saaneet kasvaa osin kliimaksivaiheeseen, ja syntyneiden pienialaisten hämäreiden "ikimetsien" kosteusolot ovat muuttuneet nykymetsille melko harvinaislaatuiseksi.
3. Saarten historiaan kuuluu pitkiä linnoitus- ja varuskunta-ajanjaksoja. Muistona näistä ajoista on (valitettavasti nykyisellään yhä pahemmin umpeen kasvavilla) niittyalueilla runsaasti harvinaisten keto- ja niittyperhoslajien ravintokasveja.
4. Saaret ovat etelästä saapuvien perhosten ensimmäisiä mahdollisia uusia esiintymisalueita.

Tutkimuksissa on havaittu lukuisia lajeja, joiden esiintyminen saarilla voidaan selittää edellä mainituilla tavoilla. Kolme ensin mainittua tekijää ylläpitää vanhan kotimaisen lajiperintömme harvinaisuuksia. Neljäs tarjoaa elinmahdollisuuksia lajeille, joiden kotimainen kanta on syystä tai toisesta kadonnut tai taantunut. Saaret tarjoavat tällaisille lajeille uuden mahdollisuuden palata rikastuttamaan lajistoamme.

Perhoslajisto on aina melko suorassa yhteydessä kasvilajistoon ja kasvustoihin. Näin Vallisaaren ja Kuninkaansaarenkin tapauksessa. Tiivistetysti voi sanoa, että perhoslajiston säilyminen edellyttää toisaalta monimuotoisten ja voimakkaalta metsänhoidolta säilyneiden lehtoalueiden pysyvyyttä, toisaalta niittyjen ja ketojen umpeenkasvun estämistä.

Suurien ihmismäärien liikkuminen saarilla tuhoaisi peruuttamattomasti sekä herkkiä keto- ja niittyalueita että helposti vaurioituvia lehto- ja kosteikkoalueita. Alueen runsas käyttö lisäisi luonnollisesti tarvetta metsien käsittelyyn. Tämä johtaisi vanhojen metsälaikkujen nopeaan tuhoamiseen/tuhoutumiseen.

MUSEOVIRASTO / MUSEIVERKET

PVM / DATUM

4.6.2008

DNRO / DNR

77/305/2008

Metsähallitus
PL 94
01301 VANTAA

METSÄHALLITUS

- 5. 06. 2008

2368 / 623 / 2008

VIITE / REFERENS

Kirjeenne 12.5.2008

ASIA / ÄRANDE

Lausuntopyyntö Vallisaaren ja Kuninkaansaaren hoitosuunnitelmasta

Museovirasto on perehtynyt Metsähallituksen 12.5.2008 laatimaan Vallisaaren ja Kuninkaansaaren alueen hoitosuunnitelmaan ja esittää lausuntonaan seuraavan.

Vallisaari ja Kuninkaansaari kuuluvat Suomenlinnan linnoitusalueeseen ja ovat osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuurihistoriallista ympäristöä. Saaret ovat olleet Puolustusvoimain käytössä koko itsenäisyyden ajan, minkä vuoksi niitä ei voitu liittää Suomenlinnan maailmanperintöalueeseen, johon ne historiallisesti ja maisemallisesti sisältyvät.

Saarilla on erittäin suuri kulttuurihistoriallinen arvo ja niiden venäläisaikaiset linnoitteet, kuten vallitukset, tuliasemat, ruutikellarit ja yhdystiet ovat muinaismuistolain suojaamia muinaisjäänneksiä. Saaren rakennuskannasta suuri osa on purettu, mutta vielä jäljellä olevat rakennukset ovat pääosin kulttuurihistoriallisesti arvokkaita muistoja venäläiseltä varuskunta-ajalta ja luotsilaitoksen toiminnasta.

Metsähallituksen hoitosuunnitelmassa saarten kulttuurihistoriallinen merkitys ja suojeluarvot on tuotu erinomaisesti esiin. Suunnitelmaa varten on kuultu lukuisia asiantuntijatahoja. Hoitotoimenpiteet on suunniteltu toteutettaviksi niin, että ne kaikin tavoin tukevat saaren luonnon - ja kulttuuriarvojen säilymistä. Alue on huolellisesti inventoitu, mutta hoitosuunnitelmassa on tuotu esiin myös lisätutkimusten tarve ennen linnoitusrakenteiden korjaamista, samoin hoitotoimenpiteiden dokumentoinnin välttämättömyys.

Luonnonhoidon perusmenetelmät sopivat myös muinaisjäänneostösten ja niiden ympäristön hoitoon. Kasvillisuuden käsittelyssä on hyvä huomioida, että kasvillisuus voi myös siioa rakenteita paikalleen. Erityisesti tämä koskee maarakenteita, joiden raivauksessa tämä tulee muistaa.

Voimakkaan raivaamisen sijaista on perusteltua varovaisempi useamman vuoden aikana tapahtuva kasvillisuuden poisto. Liian voimakas raivaaminen voi aiheuttaa kasvusykäyksen, jossa vesakko uudistuu nopeasti, sen juuristo leviää voimakkaammin ja tuhoaa muinaisjäänneostösten rakenteita pahemmin kuin tasaisen kasvun vaiheissa. Puuston säästämällä voidaan vaikuttaa myös paikallisiin tuulioolosuhteisiin. Suojapuuston avulla voidaan ehkäistä myös tuulenkaatojen muinaisjäänneostösten rakenteille aiheuttamaa tuhoutumista.

Eroosiovaurioiden korjaaminen on vaativa tehtävä, joka tulee suunnitella huolellisesti. Erityishuomiota vaatii Vallisaarella Suomenlinnan puolella oleva tuulieroosiokohda, joka voi kasvaa nopeastikin ja levitä laajalle (s. 63). Tuulieroosion ehkäisy on vaikeaa tällaisessa erityisen tuulisessa kohdassa, joten ongelma kannatta yrittää ratkaista nopeasti

esimerkiksi siirtokasvillisuuspeittein tai muilla kasvillisuuden hyvin avoimelle hiekkapinnalle palauttavin ratkaisuin.

Hoitosuunnitelmat ovat pääperiaatteiltaan oikean suuntaisia ja onnistuneita. Kulttuuriperintökohteilla hoidon ja kunnostamisen ratkaisut ovat aina yksittäisiä. Sen vuoksi voi olla tarpeellista jossakin vaiheessa töiden tarkemmin suunniteltaessa, niitä aloitettaessa tai niiden aikana tehdä maastokäynti kohteelle ja keskustella ratkaisuista.

On myös mahdollista, että rakenteiden korjauksista ja pysyvästä ylläpidosta aiheutuvat kustannukset ovat suurempia, kuin hoitosuunnitelmassa ennakoidaan. Suorat ja välilliset kustannukset konkretisoituvat vasta ajan myötä ja ovat riippuvia myös mm. saarten hallinnon ja käytön ratkaisuista. Käytön tehostaminen johtaa myös kustannusten lisääntymiseen.

Metsähallituksen hoitosuunnitelmassa on ennakoitu saarten mahdollista siirtymistä siviilikäyttöön ja todettu, että hoitosuunnitelmaa tulee uudistaa mikäli näin tapahtuu. Tämä on ensiarvoisen tärkeää, sillä saaren herkkä luonto ja vallirakenteet ovat erittäin alttiita kulutukselle. Saarilla liikkumisen tulee olla hallittua ja ohjattua, sillä vauriot saattavat syntyä hyvinkin nopeasti mikäli kävijämäärät kasvavat suuriksi.

Hoitosuunnitelmassa on olettu kantaa myös saarten tulevan hoidon ja hallinnoinnin järjestelyyn, sinä tapauksessa, että puolustusvoimat luopuu alueiden käytöstä.

Alueen aseman turvaamiseksi katsotaan olevan tarpeellista liittää se osaksi Suomenlinnan maailmanperintökohteen suojavyöhykettä. Museovirasto laati yhdessä Suomenlinnan hoitokunnan ja Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston kanssa ehdotuksen Suomenlinnan suojavyöhykkeen vahvistamisesta viimeksi lokakuussa 2007. Ehdotuksen mukaan mm. Vallisaari ja Kuninkaansaari sisältyvät suojavyöhykkeeseen. Helsingin kaupunginhallitus piti kuitenkin tärkeänä, että suojavyöhykettä ei vahvisteta Unescolle ennen kuin vyöhykkeen rajausvaihtoehdot ja vaikutukset vyöhykkeen sisälle jäävien alueiden rakentamiseen tai muuhun käyttöön on asemakaavoituksessa tarkemmin selvitetty. Rajauksen vahvistaminen on siis kesken. Museovirasto luonnollisesti yhtyy hoitosuunnitelmassa esitettyyn näkemykseen.

Hoitosuunnitelmassa todetaan tarve luonnonsuojelulakiin (maisema-alue) tai muinaismuistolakiin perustuvien erillisten suojelupäätösten tekemiseen. Nämä eivät sulje pois toinen toistaan, ja muinaismuistolakiin perustuva tarkempi rauhoituspäätös on joka tapauksessa tarpeen saarten kulttuuriarvojen turvaamiseksi. Museovirasto on halukas valmistelemaan asiaa yhdessä Metsähallituksen kanssa.

Vallisaaren ja Kuninkaansaaren hoitosuunnitelma on perinpohjainen ja sisältää myös monia vaihtoehtoja saarten tulevalle käytölle, joihin tässä yhteydessä ei oteta kantaa. Hoitosuunnitelma on hyvä pohja jatkotyöskentelylle. Museovirasto on valmis seuraamaan tiiviisti asiaa.

Osastonjohtaja

Maire Mattinen

Intendentti

Helena Rosén

Tiedoksi:

Helsingin kaupunki
Suomenlinnan hoitokunta
Puolustusvoimat

Puolustusministeriö
Uudenmaan ympäristökeskus
Ympäristöministeriö

PÄÄESIKUNTA
Logistiikkaosasto
HELSINKI

LAUSUNTO
892/73/2007
AE11879
9.6.2008

1 (2)

METSÄHALLITUS

17. 06. 2008

2368/623/2008

Metsähallitus
Etelä-Suomen luontopalvelut
Tiina Kanerva
PL 94
01301 VANTAA

MH:n ak 2368/623/2008 / 12.5.2008

LAUSUNTO VALLISAAREN JA KUNINKAANSAAREN ALUEEN HOITOSUUNNITELMASTA

Metsähallituksen Etelä-Suomen luontopalvelut on viiteasiakirjalla pyytänyt lausuntoa Vallisaaren ja Kuninkaansaaren alueen hoitosuunnitelman 12.5.2008 päivätystä luonnoksesta.

Pääesikunnan logistiikkaosaston näkemyksen mukaan suunnitelma on kattava ja hyvin tehty.

Pääesikunnan logistiikkaosasto toteaa suunnitelmasta seuraavaa:

- Suunnittelualueella on arvioitu olevan paikoin runsaastikin räjähtämättömiä ampumatarvikkeita, joka tulee ottaa huomioon suunniteltaessa toimenpiteitä ja erityisesti ennen toimenpiteiden toteuttamista.
- Kaikista tehtävistä toimenpiteistä (puuston raivaaminen, laiduntaaminen yms.) tulee sopia etukäteen Merivoimien edustajien kanssa, jottei maastossa olevista räjähtämättömistä ampumatarvikkeista aiheudu vaaraa mm. toimenpiteiden suorittajille.
- Alueiden käyttöä suunniteltaessa tulee puolustusvoimilla olla mahdollisuus osallistua suunnitteluun, jotta alueidenkäytön suunnittelussa on mahdollista ottaa huomioon myös maastossa olevat räjähtämättömät ampumatarvikkeet tarkoituksenmukaisella tavalla.

Logistiikkapäällikkö
Priikaatikenraali

Juhani Kääriäinen

Sektorijohtaja
Majuri

Kauko Niemelä

Tämä asiakirja on osittain oheis- ja lisä-asiakirja.

LIITTEET**JAKELU****TIEDOKSI**

MeriE

Pääesikunta
PL 919
00131 HELSINKI

Puh. (09) 181 0111
Faksi (09) 181 22760

Y-tunnus 0986674-0
www.mil.fi

METSÄHALLITUS

17. 07. 2008

2368/623/2008

Metsähallitus
Katja Raatikainen
PL 94
01301 Vantaa

Helsinki 15.7.2008

Dnro 52 / 30 / 08

Viite Lausuntopyyntö 19.6.2008 (2368/623/2008)

Asia Vallisaaren ja Kuninkaansaaren alueen hoitosuunnitelma

Suomenlinnan hoitokunta on tutustunut Vallisaarta ja Kuninkaansaarta koskevaan hoitosuunnitelmaan. Henrik Janssonin ja Katja Raatikaisen laatiman hoitosuunnitelman taustatyö – selvitykset, kartoitukset ja asiantuntijoiden hyödyntäminen – on tehty huolella ja antaa mielenkiintoista vertailuaineistoa myös Suomenlinnassa tehtävälle maisemanhoidon suunnittelulle.

Suunnitelmassa esitetyt hoidon tavoitteet (s.32) ovat hyvät ja selkeät: rakenteita ja linnoitettuja maarakenteita pyritään suojelemaan tuhoutumiselta ja kulttuurimaiseman luonnon monimuotoisuutta vaalimaan ja edistämään. Päämäärien saavuttamiseksi esitetyt keinot ovat käytännönläheisiä. Suomenlinnassa on paljon esimerkkejä siitä, miten mittavilta rakenteiden kunnostustöiltä olisi välttytty, jos vaurioiden aiheuttajat olisi poistettu ajoissa. Maiseman ja luonnon osalta kysymyksenasettelu on kuitenkin erilainen näiden kahden kohteen välillä Suomenlinnan julkisen luonteen takia.¹

Vallisaaren linnoitteiden paljastaminen ylimääräisen kasvillisuuden alta on perusteltu toimenpide, joka auttaa myös Suomenlinnassa kävijää mieltämään 1800-luvun jälkipuoliskon puolustusjärjestelmän laajuuden. Tällä hetkellä ei harjaantumaton silmä havaitse puolustuslinjan jatkumista Vallisaaren puolelle.

Raportissa on useassa kohdassa muistutettu, että suunnitelma koskee vain rajattua osaa edessä olevista kunnostus- ja hoitotoimenpiteistä. Tämä saisi selkeämmin käydä ilmi jo suunnitelman nimestä ja johdannosta.

Saarilla olevien rakennusten kunnostamisesta on kyllä esitetty tavoitteita ja ohjeita (mm osa 2 kohta 5), mutta ne eivät riitä yksityiskohtaiseksi työselitykseksi toimenpiteisiin ryhtyville. Ehdotan, että suunnitelman otsikointia ja tekstiä muutetaan siten, että pattereiden ja muiden linnoituslaitteiden ja rakennusten **korjaamisen** sijasta puhutaan niiden **suojaamisesta ennen varsinaisiin korjaustöihin ryhtymistä** (esim raportin kohdassa 3.1.1). Koko raportin nimenä "**Vallisaaren ja Kuninkaansaaren maiseman hoitosuunnitelma**" kuvaisi osuvammin sen sisältöä. Rakennusten varsinainen

¹ Suomenlinnan osalta maiseman inventointia ja historiallisten vaiheiden kartoitustyötä tehtiin laajamittaisesti 1970- luvun lopulla ja 1980-luvun alussa.

Helander, Henttonen, Simons, Ahlqvist, Suomenlinnan maisema, kunnostussuunnitelma, Suomenlinnan hoitokunta, Helsinki 1987.

kunnostaminen tulevaa käyttöä varten on ilmeisesti kalliimpaa, kuin raportissa on esitetty, kun energia- ja vesihuollon kustannuksetkin lasketaan mukaan. Jos suunnitelmassa rajaudutaan vain suojaustoimenpiteisiin, on kustannusarvio lähempänä oikeaa.

Välttämättömistä lisäselvityksistä ja suunnitelmista oleellisimpia ovat rakennusten käyttö- ja kunnostussuunnitelmat, maaperän likaantumisen selvittäminen ja vedenalaisen kulttuuriperinnön kartoitus. Ennen mitään muita toimenpiteitä lienee välttämätöntä tehdä vuoden 1937 onnettomuuden seurauksena maastoon mahdollisesti jääneiden räjähteiden kartoitus ja raivaussuunnitelma.

Vallisaaren ja Kuninkaansaaren tulevaan käyttötarkoitukseen raportissa ei oteta kantaa. Suomenlinnassa saatujen kokemusten perusteella, ja kuten raportissakin todetaan, vain rakennusten hyötykäyttö todella takaa niiden säilymisen. Sellaisen käyttötarkoituksen löytäminen, joka on tasapainossa alueen sijainnista johtuvien arvojen ja antikvaaristen ja luonnonsuojeluarvojen kanssa on tulevaisuuden suuri haaste.

Museovirasto on 4.6.2008 päivätyssä lausunnossaan selostanut Suomenlinnan maailmanperintöalueen suojavyöhykkeen määrittelyn tilannetta. Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluviraston kanssa on sovittu, että suojavyöhykkeen (buffer zone) määrittely otetaan esille käynnissä olevan Suomenlinnan asemakaavatyön yhteydessä.

Hoitokunnan ja Museoviraston yhdessä laatiman 29.8.2007 päivätyn esityksen mukaan Vallisaari ja Kuninkaansaari kokonaisuudessaan, Santahaminan eteläkärki sekä Kuninkaansalmi Santahaminan rantaviivaan asti tulisi sisällyttämään suojavyöhykkeeseen (kts karttaliitteet). Varsinaisen maailmanperintöalueen rajaa (core area) tarkistettaisiin samalla siten, että Lonnan saari ja Kustaanmiekan salmi tulisivat Vallisaaren rantaviivaan asti sisällyttämään maailmanperintöalueeseen. Maailmanperintökomitealle on ilmoitettu rajojen tarkistustarpeesta, mutta virallinen esitys odottaa vielä mm. maanomistajien ja -käyttäjien kuulemista.

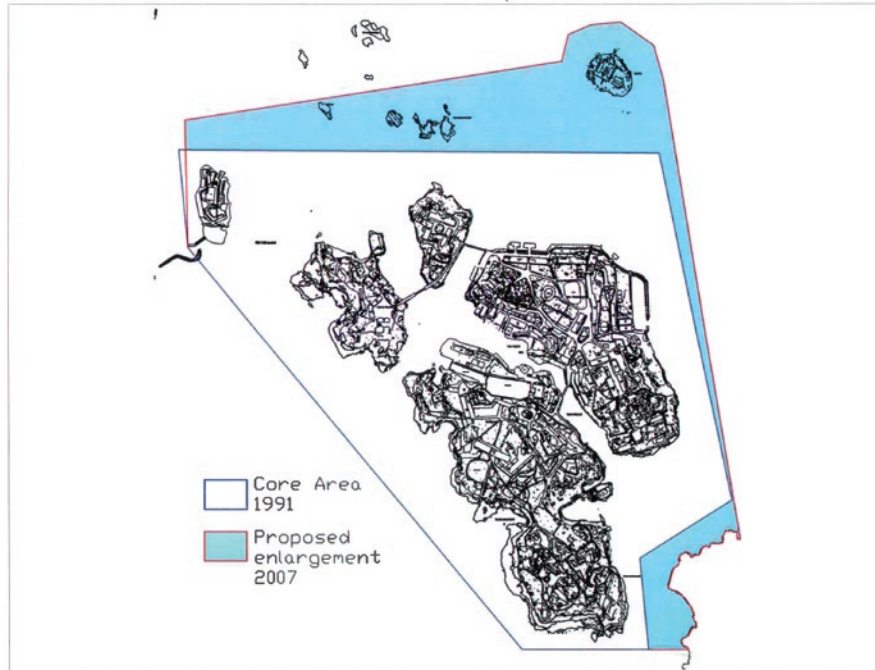
Vallisaaren ja Kuninkaansaaren sisällyttämisestä varsinaiseen maailmanperintöalueeseen voidaan toki valmistella, mutta esityksen tekeminen ei liene ajankohtaista ennen kuin puolustusvoimat luopuu alueen sotilaskäytöstä.

Heikki Lahdenmäki
Suunnittelupäällikkö
Suomenlinna hoitokunta

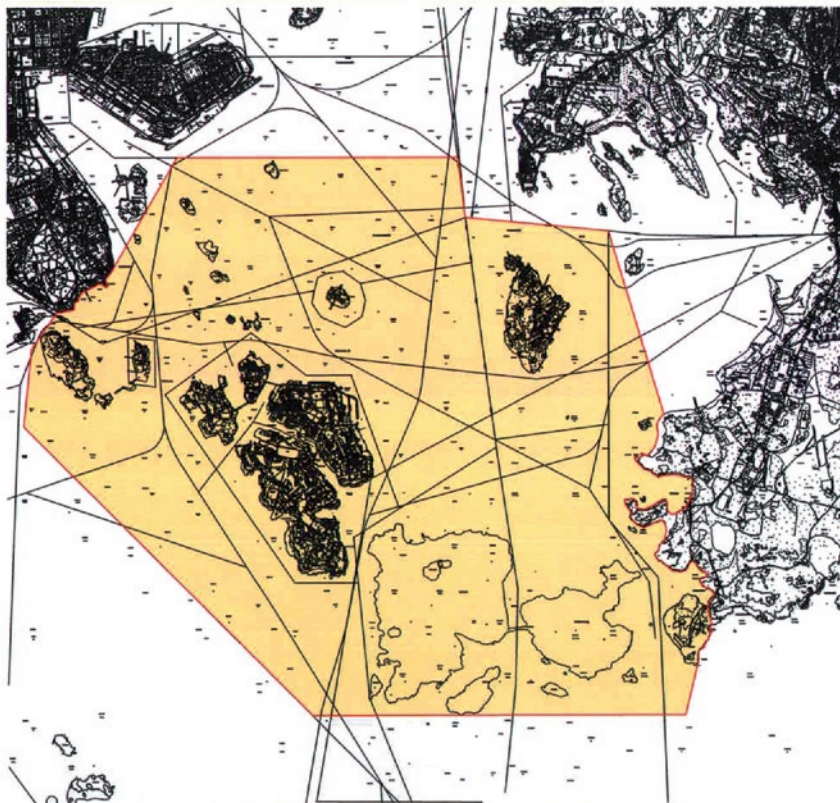
Tiedoksi: Museovirasto / RHO, Helsingin kaupunki / KSV

SUOMENLINNA World Heritage Site
Core Area Proposal 29.8.2007

SUOMENLINNAN HOITOKUNTA
The Governing Body of Suomenlinna

SUOMENLINNA World Heritage Site
Buffer Zone Proposal 2007-08-27

SUOMENLINNAN HOITOKUNTA
The Governing Body of Suomenlinna

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖMINISTERIET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

Päiväys
Datum

METSÄHALLITUS

Dnro
Dnr

01.09.2008

22.8.2008

YM 5/5741/2008

Metsähallitus

Viite
Hänvisning

Metsähallituksen lausuntopyyntö nro 2368/623/2008

Asia
Ärende

Lausunto Helsingin Vallisaaren ja Kuninkaansaaren alueen hoitosuunnitelmasta

Metsähallituksen laatima hoitosuunnitelma koskee Helsingin edustalla sijaitsevaa Vallisaarta, Kuninkaansaarta ja Nuottasaarta lähiluotoineen. Hoitosuunnitelma-alueen pinta-ala on noin 118 hehtaaria. Saaret ovat valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä, johon sisältyy myös luonnonsuojelullisia ja eliölajistollisia erityisarvoja. Alueella tiedetään olevan yhteensä 76 uhanalaista, silmälläpidettävää tai luontodirektiivin laji ja suuri joukko kansallisesti taantuneita tai pääkaupunkiseudulla harvoin tavattavia lajeja. Saaret kuuluvat sekä maisemallisesti että historiallisesti Suomenlinnan linnoitusalueeseen, joka hyväksyttiin Suomen valtion hakemuksesta Unescon maailmanperintöluetteloon vuonna 1991.

Saaret ovat olleet puolustusvoimien käytössä ja sen vuoksi käytännössä suljettuina koko itenäisyyden ajan. Hoitosuunnitelman toimenpiteet on mitoitettu ja kohdistettu alueelle olettaen, että saaret säilyisivät edelleen suljettuina ja virkistyskäytössä olisi vastaisuudessa vain hyvin tarkasti rajatut alueet. Metsähallitus katsoo, että nyt valmistunut suunnitelma tulee uusiksi, mikäli saaret avataan nykyistä laajamittaisemmalle virkistyskäytölle.

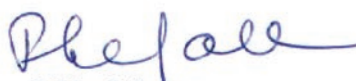
Ympäristöministeriön mielestä laaditussa suunnitelmassa esitetyt tavoitteet ja käytännön hoitotoimenpiteet perustuvat riittäviin perustietoihin ja –selvityksiin sekä niitä täydentäviin lajistoinventointeihin. Esitetyt hoitotoimenpiteet on kohdistettu saarten kulttuuri- ja luonnonperinnön erityisarvojen säilyttämisen kannalta arvokkaimmille ja aktiivista hoitoa kii-reellisimmin kaipaaville alueille. Myös ehdotettujen toimenpiteiden vaikutukset on arvioitu riittävällä tarkkuudella.

Valtioneuvosto teki 5.1.1995 periaatepäätöksen valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista ja maisemanhoidon kehittämisestä. Saaret, joita hoitosuunnitelma koskee, kuuluvat periaatepäätöksen mukaiseen Suomenlinnan maisema-alueeseen. Suunnittelualueen saaret muodostavat yhdessä Suomenlinnan maailmanperintöalueen kanssa kansallisesti ja kansainvälisestikin ainutlaatuisen historiallisen kaupunkimaisema-alueen. Sisältämiensä erityisten luonnon ja kulttuuriperinnön arvojen, maanomistuksen sekä kaupunkirakenteellisen sijainnin puolesta alue sopii erinomaisesti osaksi Helsingin kansallista kaupunkipuistoa, mikäli Helsingin kaupunki päättää sellaista hakea hallinnolliselle alueelleen. Suomi on ratifioinut Eurooppalaiseen maisemayleissopimukseen kuuluvat määräykset 1 päivänä huhtikuuta 2006 voimaan tulleella lailla (922/2005). Muut kuin lainsäädännön

2/2

alaan kuuluvat määräykset on saatettu voimaan asetuksella (173/2006). Kansallisen kaupunkipuiston perustaminen sekä muut Metsähallituksen hoitosuunnitelman kohdassa 8 esittämät toimenpiteet edistäisivät toteutuessaan osaltaan sekä yllä mainitun valtioneuvoston periaatepäätöksen että Eurooppalaisen maisemasopimuksen toteuttamista käytännön tasolla.

Ylijohtaja

Pekka Jalkanen

Ylitarkastaja

Jukka-Pekka Flander

TIEDOKSI

Puolustusministeriö
 Opetusministeriö
 Uudenmaan ympäristökeskus
 Museovirasto
 Helsingin kaupunki

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 172 Salminen, J. 2007: Paahdeympäristöjen hyönteisseuranta. 181 s. (verkkojulkaisu)
- No 173 Kunttu P. & Halme P. 2007: Keski-Suomen valtion maiden käävät. 97 s.
- No 174 Heikkilä, P., Hokkanen, M., Kotiaho, J. & Päivinen, J. 2008: Lahopuun määrän kehitys ennallistamisen jälkeen Koloveden ja Liesjärven kansallispuistoissa vuosina 2006–2016. 33 s. (verkkojulkaisu)
- No 175 Hovi, M., Kytö, H. & Rautio, S.-K. (eds) 2008: Fire and Forest – The International Forest Fire Symposium in Kajaani 13.–14.11.2007. 70 s.
- No 176 Wallenius, T. 2008: Menneet metsäpalot Kalevalan kankailla. 46 s.
- No 177 Sarvanne, H., Tanskanen, A. & Yrjölä, R. 2008: Linnansaaren kansallispuiston linnustoselvitys vuonna 2005. 47 s. (verkkojulkaisu)
- No 178 Boström, M. & Ekebom, J. 2008: Undervattensinventeringar på Jungfruskär 2005. 33 s. (verkkojulkaisu)

Sarja B

- No 97 Pääkkönen, J. R. 2008: Luontokeskus Petolan asiakastutkimus 2006. 40 s. (verkkojulkaisu)
- No 98 Räsänen, H. 2008: Raja-Karjalan alueen yritystutkimus 2007. 72 s. (verkkojulkaisu)
- No 99 Halsti, C. 2008: Vattajanniemen kävijätutkimus 2006. 79 s. (verkkojulkaisu)
- No 100 Huhta, A. 2008: Hämeen luontokeskuksen asiakastutkimus 2006–2007. 52 s. (verkkojulkaisu)

- No 101 Hemmilä, T. 2008: Repoveden kansallispuiston kävijätutkimus 2008. 51 s. (verkkojulkaisu)
- No 102 Halme, T. 2008: Pihlajaveden Natura 2000 -alueen kävijätutkimus 2007. 55 s. (verkkojulkaisu)
- No 103 Lindblom, H. 2008: Saimaan alueen yritystutkimus 2007. 63 s. (verkkojulkaisu)
- No 104 Hemmilä, T. 2008: Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijätutkimus 2007. 48 s. (verkkojulkaisu)
- No 105 Hemmilä, T. 2008: Itäisen Suomenlahden kansallispuiston yritystutkimus 2007. 26 s. (verkkojulkaisu)

Sarja C

- No 36 Metsähallitus 2008: Pallas-Yllästunturin kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 198 s.
- No 37 Metsähallitus 2008: Rokuan kansallispuiston ja valtion omistamien Natura-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 60 s.
- No 39 Metsähallitus 2008: Käsivarren erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 134 s.
- No 40 Metsähallitus 2008: Giehtaruohtasa meahcceguovllu dikšun- ja geavahanplána. 134 s.
- No 41 Metsähallitus 2008: Vätsärin erämaan hoito- ja käyttösuunnitelma. 143 s. (verkkojulkaisu)
- No 45 Metsähallitus 2008: Hämeenkaan monikäyttö- ja harjoitusalueen sekä Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 130 s. (verkkojulkaisu)

ISSN 1796-2943
ISBN 978-952-446-613-4 (nidottu)
ISBN 978-952-446-614-1 (pdf)

Julkaisua voi tilata osoitteella:

Metsähallitus
Asiakaspalvelut
PL 36, 99801 IVALO
natureinfo@metsa.fi
www.metsa.fi

Puhelin: 0205 64 7702

